

RIHVELI

1•2016

Salla Iivanainen

Henkilökohtaisesti vastenmielistä ja sori siitä!

Timo Saavalainen

Koulutus on kaikkein kannattavin investointi

Opettajuus on kuollut, eläköön opettajuus!

Haastateltavana Kirsti Lonka.

Parasta mihin kukaan voi
käyttää kykyjensä ja taitojensa
valtaa on onnistua opettamaan
ihmisille, kuinka nämä oppisivat
lopultakin itse elämään oman
järkensä hallitsemina.

Spinoza

RIHVELI

1 ● 2016

JULKAISIJA

Helsingin opettajien ammattiyhdistys ry.
Rautatieläisenkatu 6, 00520 Helsinki

TOIMITUSKUNTA

Salla Iivanainen
Timo Saavalainen
Tarja Tuohimaa
Suuad Onniselkä
Tuomo Laakso

ULKOASU

Marjaana Kinnermä

PAINOPAIKKA

Forssa Print 2016

ISSN 0786-6828 (PAINETTU)

ISSN 2342-7906 (VERKKOJULKAISU)

SISÄLLYSLUETTELO

- 2 PÄÄTOIMITTAJALTA
Salla Iivanainen
Henkilökohtaisesti vastenmielistä ja sori siitä!
- 4 PUHEENJOHTAJALTA
Timo Saavalainen
Koulutus on kaikkein kannattavin investointi
- 8 Opettajuus on kuollut, eläköön opettajuus!
Haastateltavana Kirsti Lonka
- 18 Hannaleena Maarianvaara
Varmaa kasvua!
– Ainakin maahanmuuttajaoppilaiden määrissä
- 25 PÄIVÄN KUVA
Miikka Paajanen
- 26 ARI-MATTI AJATTELEE
Pois mukavuusalueelta!
- 28 Jukka Talvitie
HOAY valvoo jäsenten etuja monin tavoin
- 32 Jaana Alaja
Yhteiskuntasopimuksesta digiloikkaan
- 34 Hanna Näremaa-Perälä
Opettaminen – työ ja kutsumus
- 36 Timo Saarinen
Eläköön elämä ja työ
- 39 Tuomo Laakso
Terveisiä edunvalvontavaliokunnasta!
- 42 Maritta Virtanen
Vaikuttamista, vastuuta ja virkistäytymistä
- 44 Pääkaupunkiseudun opettaja
- 45 Vuoden 2016 yhteysopettajakisa
- 46 Kutsu kevätkokoukseen
- 47 MEDITATIIVISTA VÄRITTÄMISTÄ OPETTAJILLE.
Mikä saa lehmänkin lentämään?

SALLA IIVANAINEN

Maaliskuussa Grahn-Laasonen selitti tuohuneille opiskelijoille, että erityisesti opintotuen leikkaus on ollut hänelle henkilökohtaisesti vastenmielistä. Kokoomuksen pj-päivillä harrastettiin keksinäisiä kehuja: Stubb kiitteli vuolaasti Grahn-Laasosta sivistyksen, koulutuksen ja osaamisen eteen tehdystä työstä ja Grahn-Laasonen kiitteli puolestaan Stubbia tämän uran parhaasta puheesta. Sori siitä, kuittasi Stubb yliopistoväelle omaa koulutusbluffiaan aiemmin.

Yli neljäkymmentä vuotta Helsingin opettajien ammattiyhdistys on peukuttanut koulutusta. Se näkee koulutuksen ja erityisesti opettajat yhteiskunnan voimavarana ja yhteiskuntarauhan takaajina. Keskitymme edelleen opettajien edunvalvontaan pitkäjänteisesti, täsmällisesti ja perustellusti. Huomioiden opetuksen kentässä tapahtuvat positiivisetkin muutokset.

HOAY:n maaliskuun yhteysopettajaseminaarissa "Haasteellinen vuosi" Tapio Bergholm

(VTT) avasi julkisen vallan vastuuta työvoiman suojelijana vuodesta 1919 tähän päivään sekä työtaisteluihin liittyviä tilastoja. Henkilökohtaisesti minulle oli vastenmielistä todeta, että tarkoitushakuinen tapa, jolla oma hallituksemme käyttää näitä tilastoja, sotii työvoiman suojelemisen periaatetta vastaan. Bergholm muistutti myös joukkovoiman merkityksestä, kun halutaan ajaa asioita. Ilahduttavaa oli kuulla johtaja Liisa Pohjolaista ja erityissuunnittelija Pasi Silanderiä, jotka esittelivät Helsingin opetusviraston kärkihanketta "Digitalisaatio ja toimintatapojen muutos". Vallitsevissa olosuhteissa heidän rauhallinen ja dialoginen toimintatapojen muutoksen edistäminen rakentaa hyvää sosiaalista pääomaa meille kaikille.

Kiitän helsinkiläisiä yhteysopettajia, työsuojelijoita ja luottamusmiehiä opetustyövoiman suojelemiseksi tehdystä työstä. Tässä porukassa puheet ovat harmoniassa tekojen kanssa ja anteeksi ei tarvitse pyydellä. Ilman opetustyövoimaa ei tapahdu vuorovaikutusta oppilaan ja opettajan välillä - ja tutkimusten mukaan vuorovaikutuksella on enemmän vaikutusta oppimistuloksiin kuin oppimateriaaleilla tai luokkakooilla.

Sori siitä!

Miellyttäviä lukuhetkiä
Salla Iivanainen

PUHEENJOHTAJALTA

Koulutus

on kaikkein
kannattavin
investointi

Tätä kirjoittaessani
on hyvin epävarmaa,
mitä työmarkkinoilla
tulee tapahtumaan.
Yhteiskuntasopimus ja
hallituksen pakkolait
vuorottelevat otsikoissa
ja käyty keskustelu saisi
jo farssin piirteitä, ellei
kysymys olisi niin
vakavasta asiasta.

TIMO SAAVALAINEN

**Soveltavissa tieteissä
saavutetaan tuloksia vain,
jos se rakentuu vankan
perustutkimuksen varaan ja
kaiken tämän perustana on laaja
ja yhtenäinen yleissivistävä
koulutus.**

Suomalaisen työelämän perusrakenteita ollaan oltu murtamassa. Työntekijäjärjestöt ovat joutuneet neuvottelemaan selkää seinää vasten, kun vaihtoehtona on ollut lainsäädännöllinen puuttuminen sopimisoikeuteen. Vastaavaa ei ole nähty sitten 1930-luvun suuren laman.

Suomen vientiteollisuutta vauhditettiin perinteisesti aika ajoin toteutetuilla devalvaatioilla, jolla suomalaisen työn hintaa alennettiin. 1990-luvun Suomen markka kellui, eli sen arvo vaihtui kansainvälisen kysynnän ja tarjonnan mukaan, kunnes se vuonna 1998 sidottiin tulevan euron kurssiin.

Euroopan yhteinen valuutta synnytettiin aikana, jolloin odotukset tulevaisuuden suhteen olivat hyvin optimistisia. Suomen taloutta vauhditti Nokia sekä muut IT-alan yritykset ja Suomi tuli sitoutuneeksi osaksi rahaliittoa jälkikäteen arvioituna liian korkealla kurssilla. Euroopan tasolla euron luotettiin tuovan taloudellista vakautta ja sitä kautta investointeja ja talouskasvua.

Amerikasta alkanut finanssikriisi käänsi myös euroalueen pitkään laskusuhdanteeseen.

Euroon liittyvä valuvika, eli epäsymmetrisen shokin vaikutukset koettelevat Suomen taloutta melko tavalla. Koska Saksan talous on kyennyt toipumaan yleisestä taloudellisesta taantumasta pieniä euromaita nopeammin, se on pitänyt euron arvoa korkealla ja sitä kautta hankaloittanut Suomen vientiteollisuutta asemaa EU:n ulkopuolisilla markkinoilla. Toisaalta eivät euroalueen sisämarkkinatkaan ole Suomea merkittävästi auttaneet.

Mitä siis on tehtävä? Voidaan melko varmasti todeta, että eurooppalaista yhteisvaluuttaa muodostettaessa syyllistyi liialliseen optimismiin. Vakautta ja sen kerrannaisvaikutuksia ei saavutettukaan. Joku onkin todennut, että eurooppalainen yhteisvaluutta on toiseksi huonoin ajateltavissa oleva asia. Huonoin olisi kuitenkin siitä luopuminen.

Mitkä ovat ne tekijät, jolla Suomi voi kilpailla kansainvälisillä markkinoilla? 1900-luvulla Suomen vienti nojasi vahvasti metsäteollisuuteen. Sahatavaraa ja sellua vietiin melko alhaisella jalostusasteella. Suomi siis menestyi luonnonvaroillaan. Metsäteollisuuden tuotteita myydään edelleen, mutta niiden merkitys suomalaiselle taloudelle on merkittävästi vähentynyt. Muiden-

3 000 000 000 €

kin luonnonvarojen merkitys on kokonaisuuden kannalta rajallinen.

Talouselämän vaikuttajat ovat nostaneet työvoimakustannukset merkittäväksi esteeksi Suomen kilpailukyvyllä, vaikka erilaiset mittarit ovat osoittaneet Suomen kilpailukyvyn olevan maailman huippuluokkaa. Jos palkkataso asetetaan kilpailukyvyn mittariksi, ollaan todella vaarallisella tiellä. Mikä asetetaan tavoitetasoksi, pohjoismaiden, Euroopan vai maailman alhaisimmat palkat? Haluaako Suomi todella kilpailla halpatuontimaiden kanssa kustannustehokkuudessa?

Kolmas asia, jolla kansainvälisessä kilpailussa voi menestyä, on osaava ja innovatiivinen työvoima. Jos tarkastelemme Nokian taannoista menestystä, voimme todeta, ettei se perustunut halpuihin työvoimakustannuksiin, vaan siihen, että sillä oli käytettävissä hyvin koulutettuja osaajia.

Osaamalla menestymiseen ei ole oikotietä, vaikka viimeaikaisilla poliittisilla linjauksilla sitä onkin yritetty. Soveltavissa tieteissä saavutetaan tuloksia vain, jos se rakentuu vankan perustutkimuksen varaan ja kaiken tämän perustana on laaja ja yhtenäinen yleissivistävä koulutus.

Suomi ei tule toimeen ilman hyvin toimivia ja työpaikkoja tarjoavia yrityksiä. Yrityksien toimintaympäristön turvaamisen on siis kaikkien etu. Yritykset eivät kuitenkaan itse voi sanelle ehtoja. Valtion pitää asettaa yrityksille tietyt raamit esimerkiksi ympäristöasioissa ja työturvallisuudessa, mutta toisaalta annettava työnantajien ja työntekijöiden sopia työehdoista.

Hallituskaudella 2016-2019 kasvatukseen koulutukseen ja tutkimukseen suunnatut leikkauksen ovat kooltaan kolme miljardia euroa, vaikka koulutus on hallitusohjelmassa nimetty kärkihankkeeksi. Tämä on täysin käsittämätöntä aikana, jolloin koulutuksen pitäisi uudistua jo pelkästään digitalisoituneen toimintaympäristön seurauksena.

Suomalaiset koulutusmenot suhteessa muihin OECD-maihin verrattuna ovat olleet maltilliset. Noin kahdeksasosa, tarkemmin 12.2%, julkisesta taloudesta on mennyt kasvatukseen, koulutukseen ja tutkimukseen. Suomalainen koulutus on tuottanut huipputuloksia keskimääräisellä satsauksella. Tätä taustaa vasten hallituksen ajamat leikkaukset ovat hyvin lyhytnäköistä politiikkaa. Valitettavasti

– kasvatukseen koulutukseen ja tutkimukseen suunnatut leikkauksen ovat kooltaan kolme miljardia euroa, vaikka koulutus on hallitusohjelmassa nimetty kärkihankkeeksi.

koulutus nähdään kulueränä, eikä investointina, niin kuin pitäisi.

Huhtikuussa käynnistyy valtiontalouden kehysriihi ja OAJ taistelee siinä yhteydessä koulutuksen lisäleikkauksia vastaan. Vaarassa on tällä hetkellä liki 10 000 opettajan työpaikat. HOAY ponnistelee koulutuksen resurssien puolesta paikallisella tasolla ja neuvottelee niiden mahdollisimman oikeudenmukaisesta kohdentamisesta,

Koulutuksen leikkaukset ovat Suomelle monella tavalla haitallisia. Kouluttamattomien kansalaisten potentiaali jää käyttämättä ja siitä aiheutunut syrjäytyneiden henkinen pahoinvointi näkyy myös kasvaneina julkisen sektorin menoina. Koulutukseen investoiminen tuo arvonnousun lisäksi myös osinkoa.

– koulutus nähdään kulueränä, eikä investointina, niin kuin pitäisi.

Timo Saavalainen

PUHEENJOHTAJA, HOAY

KUKA

Kirsti Lonka,

s. 4 heinäkuuta 1961,

kasvatuspsykologian professori.

Erityisosaamisaluetta oppimisen

tutkimus, erityisesti nuorten

aikuisten oppiminen

Haastattelijana Tarja Tuohimaa
(TT)

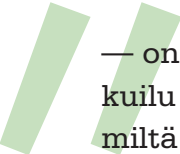
Opettajuus on kuollut, eläköön opettajuus!

Tarja Tuohimaa haastatteli Kirsti Lonkaa, joka on vavahduttanut koulumaailmaa räväköillä mielipiteillään opettajuudesta. Longasta auktoriteettiuskoon ja velvollisuuden tuntuun pohjautuva koulu on mennyttä maailmaa.

Koulun pitäisi tukea nuoren itsesäätelyn taitoja - ei säättää asioita ihmisten puolesta, sanoo Lonka. Kun kohtelemme nuoria kuin idiootteja, he käyttäytyvät kuin idiootit. Lonka ihmettelee suomalaisten mustavalkoisuutta opetukseen liittyvässä keskustelussa. Joko nuoret pitää jättää kokonaan heitteille tai sitten opetuksen tulee olla autoritääristä.

Tutkivalla oppimisella voidaan tarkoittaa monenlaisia asioita ja huonosti toteutettuna mikään tapa toimia ei tuota hyviä tuloksia. Moni palaa perinteiseen, kun hänellä ei ole valmiuksia toteuttaa muuta, provosoi Lonka.

Ilmiöpohjainen opetus on sekä emotionaalisesti että älyllisesti opettajille tosi vaativaa. Myös oppilaalle se on niin vaativaa, että tarvitaan paljon opettajan tukea menetelmän hallussa pitämiseksi. Aineopettajakoulutusta pitää uudistaa, heittää Lonka, nykyisellään se tekee tulevista opettajista kurssien suorittajia ja kirjan aukeamaopettajia. Ongelmana on, että jos aineenopettajat opiskelevat viisi vuotta maisteriksi ja vuodessa pitäisi päteväytyä pedagogiksi, niin se on liian lyhyt aika. Ja täydennyskoulutusta tarvitaan kentällä jo toimiville opettajille.

— on suuri
kuilu sen välillä,
miltä maailma
näyttäytyy
koulun sisä- ja
ulkopuolella —

TT: Osalla kentällä työskentelevistä opettajista on näkemys, että kouluvirkamiehillä ja -tutkijoilla on vaarana katsella opetusta jalat tukevasti irti todellisuudesta. Tämän haastattelun tarkoituksena on antaa ääni näille näkemyksille. Toivottavasti kestät.

Suomi on saavuttanut aikaisemmat hyvät Pisa-tuloksensa varsin perinteisin menetelmin. Tulokset ovat kuitenkin heikentyneet jonkin verran! Mitä pitäisi tehdä?

■ En olisi niin huolestunut Pisa-tuloksista; nousijat eivät varsinaisesti ole edes maita kuten Singapore, Shanghai ja Hong Kong; jos USA:sta otettaisiin pelkästään Massachusettesin tulokset, ne olisivat varmasti paremmat kuin koko Suomen tulokset. Meillä olisi toisaalta paljon oppimista sellaisista maista kuin Uusi-Seelanti ja Kanada, joka on maailman monikulttuurisin maa, mutta pärjää hyvin; Suomessahan maahanmuuttajien tulokset ovat olleet huonompia kuin kantasuomalaisten. Emme ehkä ole niin hyviä näiden uusien suomalaisten kanssa.

Eniten olisin kuitenkin huolissani kouluviihtyvyyden ja motivaation romahduksesta. 60–65 OECD-maan joukosta Suomen koululaiset ilmaisevat pitävänsä vähiten koulusta. Tiedetään, että ensin lähtee motivaatio ja sitten lähtee tulokset; siksi huononeminen on ollut odotettavissa ja koen, että ne heikentyvät tästä edelleen, mikäli mitään ei tapahdu.

Yläasteikäisten motivaatio heikkenee maailmanlaajuisesti, mutta suomalaiset ovat sikäli poikkeus, että meillä velvollisuudentunne säilyy,

koulua pidetään tärkeänä ja siksi myös tulokset säilyvät. Vanha koulu perustui ennen kaikkea tähän velvollisuusetiikkaan sekä aikuisauktoriteettien tottelemiseen ja kuuntelemiseen. Mutta kuinka hyvin tällainen velvollisuusetiikka nykymaailmassa toimii?

TT: Tunnettu koulutustutkija Hannu Simolakin epäilee, että tulokset heikkenevät entisestään, mutta eri syistä kuin sinä. Hän on todennut, että suomalaisen koulun voima on ollut hyvin suunniteltu ja strukturoitu yhteisopetus ja tällä perinteisellä opetuksella on saatu ainakin aiemmin hyviä tuloksia.

Simola pitää mahdollisena, että huonontuneet tulokset johtuvat siitä, että Suomi kulttuurisesti jälkijättöisenä maana on vasta nyt alkanut lähentyä muita maita, ja tämän kehityksen myötä opettajan auktoriteetti ja strukturoidun opetuksen traditio ovat alkaneet murentua; opetuksen uudistamisen myötä huono kehitys kiihtyisi, ja oppimisen taso laskisi tällöin väistämättä ja dramaattisesti. Mitä mieltä olet tästä Simolan tulkinnasta?

■ Tietyissä mielessä olen samaa mieltä kuin Simola, mutta eri syistä. Jos ajattelemme nykyajan työpaikkaa ja ympäröivää yhteiskuntaa, näyttäisi siltä, että on suuri kuilu sen välillä, miltä maailma näyttää koulun sisä- ja ulkopuolella. Simolan auktoriteettiuskoon ja velvollisuuden tuntuun pohjautuva koulu on niin mennyttä maailmaa. Kun lapset tulevat kouluun, he siirtyvät 20 vuotta aikakoneessa taaksepäin ja ihmettelevät, mis-

sä maailmassa täällä oikein eletään. Se koulu, joka on ollut loistava ja tuottanut 2000-luvun alun hyvät tulokset on leivottu 90-luvun laman aikana, eikä vastaa sitä yhteiskuntaa, jossa koulun pitäisi tänä päivänä elää.

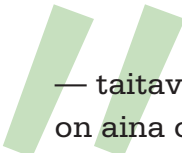
TT: On kyseenalaistettu näiden uusien menetelmien kykyä parantaa oppimistuloksia. Esim. amerikkalaisen Paul A. Kirchnerin tutkimus osoittaa, että tutkivassa oppimisessa tulokset eivät ole parantuneet, vaan jossain määrin jopa huonontuneet. Vasta kun opiskelija on hankkinut tarpeeksi korkeamman tasoista aikaisempaa tietoa ja osaamista, ovat tutkivan oppimisen hyödyt Kirchnerin tutkimuksen mukaan suuremmat kuin perinteisen, ohjaavan opetuksen.

- En tiedä mistä Kirchner puhuu. 90-luvulla oli romanttisen konstruktivismin suuntaus enkä ole ikinä ymmärtänyt, mitä se on. Tässä romanttisessa konstruktivismissa on sellainen ajatus, että lapset itsestään oppisivat ilman opetussellista tukea. Itse olen muistitutkija ja oppimisentutkija enkä tunne yhtään oppimisentutkijaa, joka näin ajattelisi nykyään enkä yhtään koulua Suomessa, jossa tällaista tutkivaa oppimista puhtaimmassa muodossaan eli minimaalisen opetuksellisen tuen mallilla toteutettaisiin.

Suomalaiset ovat niin mustavalkoisia ja Kirchner myös. Hän ajattelee, että on kaksi vaihtoehtoa: toisessa määrääjä kontrolloii, opettaa ja paasaa ja toinen vaihtoehto on, että oppilaat ovat täysin heitteillä ja heidän pitää itse konstruoida kaikki. Kumpikaan näistä malleista ei toi-

— yläasteelle tullessaan ihminen tarvitsee yhä enemmän säätelyn tukea. Hän ei tarvitse komentelua eikä auktoriteettia. —

— taitava pedagogi
on aina osannut
antaa epäsuorasti
opetuksellista tukea
niin että nuori pysyy
ns. kärryillä, mutta
hän ei myöskään
tee asioita nuoren
puolesta —

mi. Tutkivalla oppimisella voidaan tarkoittaa monenlaisia asioita ja huonosti toteutettuna mikään tapa toimia ei automaattisesti tuota hyviä tai huonoja tuloksia. Moni palaa perinteiseen, kun hänellä ei ole valmiuksia toteuttaa muuta.

TT: Opettajilta on tullut kommentteja, että luokiolaisetkaan eivät ole tarpeeksi kypsiä tutkivaan oppimiseen.

■ Itsesäätelyn taidot eivät kasva lineaarisesti 7-vuotiaasta 27-vuotiaaksi. Itse asiassa 7-vuotiaalla saattaa olla paremmat itsesäätelyn taidot kuin 13-vuotiaalla, koska murrosiässä tämä taito romahtaa. Tutkijat kiistelevät, johtuuko romahtaminen ulkoisen tuen puutteesta vai aivojen massiivisesta uudelleen organisoitumisesta murrosiässä. Erityisesti otsalohkojen toiminta hetkellisesti romahtaa, mikä tarkoittaa, että yläasteelle tullessaan ihminen tarvitsee yhä enemmän säätelyn tukea. Hän ei tarvitse komentelua eikä auktoriteettia. Mutta taitava pedagogi on aina osannut antaa epäsuorasti opetuksellista tukea niin että nuori pysyy ns. kärryillä, mutta hän ei myöskään tee asioita nuoren puolesta eikä kerro hänelle yksityiskohtaisesti, mitä tulee tehdä.

Minähän opetan yliopistolla tulevia opettajia; heidänkin itsesäätelyn taidoissaan on valtavaa vaihtelua, vaikka he ovat hyvillä arvosanoilla päässeet yliopistoon. On olemassa kouluja ja opettajia, jotka eivät auta ihmisiä kehittämään itsesäätelyn taitoja, vaan he säästelevät asioita ihmisten puolesta.

TT: Lukion opettajan kommentti on, että jos tutkivan oppimisen menetelmää käyttää, itse menetelmän oppimiseen menee niin paljon aikaa, että opiskelijat eivät ehdi oppimaan itse asiaa.

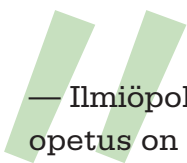
■ Kuulosta siltä, että kyseinen opettaja ei ole pedagogisesti kovin taitava, koska normaali ihminen oppii aktivoivan opetuksen perusteet viikossa. Kun opiskelijat tulevat yliopistoon, heillä on konservatiiviset käsitykset oppimisesta; heillä nämä sääntelyn kyvyt eivät ole siis kehittyneet lukiossa ja vain 10 prosenttia on tutustunut prosessikirjoittamiseen ja moderniin oppimismenetelmään. Monesti neljä oppimiskertaa menee siihen, että he alkavat tajuta, että heidän tulee ottaa vastuuta omasta oppimisestaan. Ihmisten käsitykset aktivoivasta opetuksesta tai tutkivasta oppimisesta vaihtelevat suunnattomasti.

TT: Monet kokeneet ja itseään hyvinä opettajina pitävät kokevat, että nyt vallalla oleva uudistuspuhe ilmiöopetuksineen ja digiloikkineen murtaa opettajan ammatillisen itseluottamuksen, koska se kyseenalaistaa lähes kaiken vuosien varrella hyväksi havaitun. Onko viisasta "pakottaa" opettajat omaksumaan heille vieras tyyli, jonka he kokevat lisäävän kaaottisuutta ja työrauhaongelmia? Aiemmin he ovat ns. perinteisellä strukturoidulla etukäteen suunnitellulla mallilla saaneet hyviä tuloksia aikaan ja luokan haltuunsa.

■ En ymmärrä, että jos joku on saanut opetuksessa tähän mennessä hyviä tuloksia ja hänellä on hyvin strukturoidut systeemit, niin miten se olisi ristiriidassa tämän uudenlaisen opetuksen kanssa. Me olemme puhuneet näistä asioista jo 90-luvulla ja silloinkin hyvät pedagogit ymmärsivät nämä periaatteet ihan intuitiivisesti. Ei tässä ole yhtikäs mitään uutta. On ainoastaan tullut uusia sosiodigitaalisen vuorovaikutuksen välineitä. Hyvin suuri osa opettajista ei itse käytä sosiaalista mediaa, korkeintaan ehkä Facebookia eivätkä he ymmärrä näitä sosiodigitaalisen vuorovaikutuksen muotoja. Heille se tarkoittaa vain, että ihmiset saavat pelata kännykällään ja häiritsevät.

TT: Monilla opettajilla on käsitys, että ilmiöpohjainen opetus on parhaimmillaan hyvää; hyvät oppilaat oppivat syvällisemmin, kun he itse etsivät ja muokkaavat tietoa. Mutta on monia ryhmiä, jotka eivät ole tarpeeksi itseohjautuvia etsimään tietoa ja he tarvitsevat jatkuvaa ohjausta ja opettajaohjoitusta, muutoin seuraava kaaos ei opita. Voisiko opettaja itse päättää, milloin on järkevää käyttää ilmiöpohjaista opetusta kunkin ryhmän kanssa?

■ Ilmiöpohjaisuus on niin vaativaa, että se vaatii paljon opettajan tukea. Monille oppilaille pitää opettaa tiedonhankinnan taitoja. Jos opetus on ollut ns. aukeamaopetusta niin että mennään oppikirjan tahdissa ja oppikirjan strukturoimana, niin totta kai se voi tuntua hankalalta, mutta ainahan on ollut niin, että ne joilla on heikommat

— Ilmiöpohjainen opetus on sekä emotionaalisesti että älyllisesti opettajille tosi vaativaa. —

itsesäätelyn taidot, tarvitsevat enemmän tukea. Mutta tämä ei tarkoita myöskään sitä, että joku kertoo heille oikeat vastaukset.

Opiskelijat usein kysyvät, etkö sinä voisi luennoida minulle, he yrittävät laittaa minut luennoitsijan asemaan. Opiskelijat ovat myös konservatiivisia ja haluavat päästä vähällä. He työntävät meitä perinteiseen rooliin ja me liian helposti otamme sen vastaan.

Kritisoisin voimakkaasti aineenopettajakoulutusta. Meillä Helsingin yliopistossa on psykologian aineryhmä, jossa opiskellaan psykologian opettajiksi. Minulla on sellainen tunne, että vuoden aikana he oppivat vain ulkoaohjautuvimmiksi ja suorituskeskeisimmiksi. Ei ainakaan aineenopettajakoulutuksessa ole ainoatakaan ilmiöpohjaista jaksoa.

Yhden kurssin aikana yritimme yhdessä asettaa oppimistavoitteet ja kysyin heiltä, mitä tavoitteita he asettaisivat itselleen ja miten he haastaisivat itseänsä kurssin aikana. He sanoivat, ettemme me mitään tavoitteita haluta asettaa, me haluamme vaan suorittaa tämän kurssin. Ja nämä olivat tulevia opettajia! Ajattelin, että kyllä meidän pitää pikkuisen katsoa peiliin, että mitä tuolla aineenopettajakoulutuksessa tapahtuu; opitaanko siellä ohjaamaan prosesseja vai opitaanko siellä vain suorittamaan kursseja. Mistä ne valmiudet sitten tulisi ilman kunnollista täydennyskoulutusta? Ilmiöpohjainen opetus on sekä emotionaalisesti että älyllisesti opettajille tosi vaativaa.

TT: Nyt opettajat joutuvat suunnittelemaan ja vetämään ilmiöpohjaista opetusta ilman koulutusta. Se on monelle raskasta.

■ Täydennyskoulutus olisi nyt paikallaan. Tuntuu, että ilmiöoppimiseen liittyy paljon tällaista, mitä minä kutsuisin romanttiseksi konstruktivismiksi tyyliin "menkääpä nyt sinne konstruoimaan". Se ei ole hyvää pedagogiikkaa.

Meillä on säästetty vuosia ja pienennetty resursseja. Minulla on kasvatuspsykologian kurssilla 450 tulevaa aineenopettajaa ja pystyn korkeintaan pitämään aktiivisia luentoja, mutta en tukemaan ilmiölähtöistä tai tutkivaa työskentelyä. Ainedidaktiikan ryhmissä on suuri vaihtelu aineryhmien välillä eikä oppiainerajoja ylittävää tai ilmiölähtöistä opetusta juuri anneta. Aloitimme juuri OKM:n Opettajakoulutuksen foorumin, jonka tavoitteena on kehittää sekä opettajakoulutusta että täydennyskoulutusta. Sitä johtaa professori Jari Lavonen Helsingin yliopistosta. Pyrimme parantamaan tilannetta parhaamme mukaan!

TT: Pasi Sahlberg pohti Opettajalehdessä, että ehkä nuorten muuttunut käyttäytyminen ja se, että tiedonkäsittely tapahtuu yhä enemmän näyttöpäätteen kautta on syynä oppimistulosten heikkenemiseen; tiedonkäsittely on kyllä helpottunut ja ongelmienratkaisu nopeutunut, mutta perusasioiden omaksuminen ja ajattelun taitojen oppiminen heikentynyt. Netin suurkanikäisten aivot toiminnassa on jopa tapahtunut muutoksia ja nämä vaikeuttavat syvällistä ymmärtämistä ja kokonaisuuksien hahmottamista. Huolestuttavako tällaiset tiedot sinua?

■ 50 prosenttia ns. diginatiivisukupolvesta on peruskäyttäjiä, joilla ei ole kehittyneitä tekno-

— jos aineenopettajat opiskelevat viisi vuotta maisteriksi ja vuodessa pitäisi pätevöityä pedagogiksi, niin se on liian lyhyt aika. —

logiataitoja ja he viihtyvät parhaiten nykyisessä koulussa. Sen sijaan n. 35 prosentilla nuorista on hyvin kehittyneet teknologiset taidot ja he pitävät vähiten koulusta, menestyvät siellä huonoiten ja alkavat osoittaa kyynistymistä jo 12-vuotiaina. Näyttää siltä, että koulu palvelee parhaiten sitä 50–60 prosenttia, jotka todellisuudessa eivät ole diginatiiveja. He ovat oppineet käyttämään näitä laitteita vain koulun ulkopuolella viihdekäytössä eikä heillä ole mitään valmiuksia käyttää niitä oppimisen tukena. Myöskään kouluissa ei opeta heitä hyödyntämään digitaalisia apuvälineitä. Sen sijaan, että opetetaan ihmisiä säätelemään kännykänkäyttöä, ne kielletään ja koetaan häiriötekijöinä tai niillä osataan vain mennä Facebookin katsomaan kissavideoita.

Oppilailla, joilla tutkimuksessa raportointiin olevan kovin voimakasta moniajaoa, saattoi olla vaikeuksia erityistä tarkkaavaisuutta vaativassa tehtävässä, mutta toisaalta arvioitsijat sanoivat, että saattaa olla, että ne jotka harrastavat tällaista moniajaoa, ovat jo alun perin sellaisia, jotka eivät pysty keskittymään.

TT: Pasi Sahlberg viittaa amerikkalaiseen tutkimukseen, jossa on osoitettu, että vaikka syy – seuraus -suhteet otetaan huomioon, digilaitteiden suurkuluttajien psyykkiset ongelmat ovat kasvaneet.

- Olen ohjannut väitöskirjan internetaddiktiosta. Maailmanlaajuisesti ehkä 10 prosenttia nuorista kärsii internetaddiktiosta, ja heillä on yleensä muutenkin psyykkisiä ongelmia, ja he ovat alun alkaenkin ehkä addiktioalttiita. Heillä on usein ihmissuhdeongelmia ja he pakenevat siksi äly-

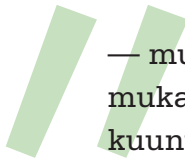
laitteiden pariin. Aivotutkimuksella voi todistaa ihan mitä tahansa.

TT: Et pelkää sitä, että kun oppilaat käyttävät digilaitteita sekä vapaa ajalla että koulussa, niin se voisi olla liikaa esim. heidän keskittymiskyvylleen.

- Voihan olla, että he sen takia käyttävät niitä vapaa-ajalla niin paljon, koska se on ainoa paikka, missä niitä voi käyttää. Voisihan olla, että jos he käyttäisivät kouluissa niitä enemmän, niin vapaa-aikana he haluaisivat enemmän liikua ja leikkiä. Koulu osaa tehdä kaikesta tylsää.

TT: Nykyäänkin oppilaat yrittävät käyttää älypuhelimia oppitunneilla ja saavat jonkun verran niitä luvallisestikin käyttää. Sinun puheistasi saa sen käsityksen, että perinteinen on aina tylsää. Kuitenkin on paljon opettajia, jotka ovat sitä mieltä, ettei perinteinen ole edes oppilaiden mielestä välttämättä aina tylsää.

- Kaikki opettajat pyrkivät herättämään kiinnostusta ja uteliaisuutta ja aktivoimaan aikaisempia tietoja. Ainahan hyvä pedagogit ovat pystyneet käyttämään innovatiivista pedagogiikkaa eikä ilmiöpohjaisuuden pitäisi niin ihmeellistä olla varsinkaan ala-asteella. Ongelmana on, että jos aineenopettajat opiskelevat viisi vuotta maisteriksi ja vuodessa pitäisi pätevöityä pedagogiksi, niin se on liian lyhyt aika. Meillä on valtavasti hyviä opettajia, jotka osaavat innostaa, kannustaa ja aktivoida. Se ei ole ongelma. Ongelma on ehkä se, että ei osata luontevasti nivota uusia

— muistitutkimuksen
mukaan passiivinen
kuuntelu ei ole oppimisen
tehokkain muoto —

välineitä osaksi opetusta, vaan se tuntuu tällaiselta ylimääräiseltä. Kun sitten ruutuvihkot otetaan esiin ja piirretään taululle, se oikeasti tuntuu 2000-luvulla syntyneistä last season -hommalta.

TT: Niinkö? Voi näinkin olla, mutta kuulin koulusta, jossa yhtenä päivänä ei teknisten ongelmien takia pystytty käyttämään digilaitteita ja oppilaat olivat innostuneita kun saivat paperin ja kynän eteensä ja toivoivat, että teknisiä ongelmia ei saataisi koko päivänä korjattua. Onko pelkoa, että digiä tulee liikaa?

- Onko tässäkin mustavalkoinen ajatus? Esim. kun meillä animaatiotyöpajassa käytetään teknologiaa, pahvista rakennetaan kulissit, ne maalataan, soitetaan, lauletaan, muovaillaan ja sitten digitalisaatio on sitä, että tehdään siitä animaatio. Esim. matematiikan laitoksella piirretään käsin kaavoja seinille ja pulpeteille ja kaikki on päällystetty maalilla, johon voi itse kirjoittaa. Piirretään ja kirjoitetaan käsin, mutta sitten voidaan ottaa siitä kuva ja kehitellään sitä. Digitalisaation hyödyntäminen ei tarkoita sitä, että kaikki tehtäisiin vain tietokoneella.

TT: Rutiinit pelastavat opetuksen ja niiden avulla oppilaat saadaan keskittymään opetukseen. Kuulostaako tämä mielestäsi kammottavalta?

- Ei, kaikkihan me haluamme turvallisia rutiineita. Ongelma on vain se, jos rutiinit ovat sellaisia, että ne estävät oppimista. On hyvä juttu, jos

energiaa vapautuu korkeamman tason aivotoimintaan, kun tietyt asiat automatisoidaan. Joskus on institutionaalisia rutiineita, jotka estävät uusien tietokäytäntöjen syntymisen ja käyttöönottamisen. Sellaiset rutiinit on tietysti huono asia, mutta rutiinit ovat sinänsä hyvä asia.

TT: Kommentoi opettajan kertomaa: "Me ykkösluokalla etsimme oppimisympäristöstä aluksi rauhallisuutta ja muutaman vuoden kuluttua sähläämisen ja toisten tarkkailun vähennyttyä, voimme opiskella kunnolla. Meillä ei flow todellakaan onnistu kuin kovan puurtamisen jälkeen!"

- Jos tehdään yhdessä jotain, joka tähtää oppimiseen, siihen sisältyy tylyäkin vaiheita, mutta ei voida odottaa, että lapset viisi vuotta ensin ahertaa ja sitten he voivat tehdä jotain itse. Ei minulla ole kuuntelemista vastaan mitään, mutta muistitutkimuksen mukaan passiivinen kuuntelu ei ole oppimisen tehokkain muoto, silloin muistaa vain noin 10 prosenttia. Oppilaiden pitää oppia tekemään aktiivisesti työtä.

TT: Koulutustutkija Antti Simola on sanonut, että kun kouluja halutaan uudistaa niin aina jotain muuttuu, mutta harvoin se, mitä on tarkoitettu; siksi digitalisaatio tulee samaan muodon, jota emme vielä tiedä.

- Olen samaa mieltä. Toivon, että se on jotain muuta kuin nämä mustavalkoiset pelot ja kauhuskenaariot. Digitalisaatiosta tulee todennäköisesti luonteva osa meidän arkipäivää. Siihen menee ehkä yksi tai kaksi sukupolvea.

— Digitalisaatiosta tulee todennäköisesti luonteva osa meidän arkipäivää. Siihen menee ehkä yksi tai kaksi sukupolvea. —

TT: Kommentoi seuraavia väitteitä: On helppo ennustaa, että kaikki osaaminen, joka vaatii vaivannäköä, tulee tulevaisuudessa heikkenemään, vaikka tarjolla on jos jonkinlaista videota, sovellusta, oppimisympäristöä ja vuorovaikutusvempelettä.

- Olen täysin eri mieltä. Nykyajan nuoriso näkee paljon vaivaa, perustaa start upeja, pitää blogeja, harrastaa. Nuorten älyllinen potentiaali on Suomen vähiten hyödynnetty luonnonvara. Kun kohtelemme nuoria kuin idiootteja, he käyttäytyvät kuin idiootit.

TT: Oppimisympäristön suunnittelija korvaa tulevaisuudessa perinteisen opettajan ja hyvä niin!

- Ainoastaan opettaja voi suunnitella oppimisympäristön. Opettajan rooli vain muuttuu enemmän mahdollistajaksi kuin paasaajaksi. Ja hänen tärkein tehtävänsä on opettaa oppilasta kehittämään vastavuoroisia itsesääätelytaitoja.

TT: Digiähkyssä oppilaat kaipaavat kynää, paperia ja kirjaa.

Kaikki terveet ihmiset kaipaavat monipuolisia työtapoja ja motorinen aktiviteetti on aina hyvästä. Kaikki käsillä tekeminen on loistavaa ja terapeuttista. Onneksi Suomessa taito- ja taideaineet ovat tärkeitä.

TT: Oppiminen paranee kun pulpetit viedään pois luokkahuoneesta ja tilalle tuodaan säkkituolit.

Ei se noin yksinkertaista ole; säkkituoleilla on tosi vaikeaa työskennellä. On hyvä, että luokassa on erilaisia ratkaisuja, istuminen meinaan tappaa.

TT: Kiitos haastattelusta Kirsti Lonka!

Lopuksi on tärkeää sanoa, että kaikista vaikeinta mitä opettaja voi sanoa on, että en tiedä, mutta se olisi myös kaikista tärkeintä. Olisin oikeastaan voinut vastata myös kaikkiin kysymyksiin, että en tiedä.

— kaikista vaikeinta mitä opettaja voi sanoa on, että en tiedä, mutta se olisi myös kaikista tärkeintä —

Varmaa kasvua!

– Ainakin maahanmuuttajaoppilaiden määrissä

Suomeen saapuu ennennäkemättömän paljon turvapaikanhakijoita ja perheitä paremman elämän toivossa. Valmistavat ryhmät ovat entisestään täyttyneet ja niitä on perustettu lisää, ja pian aalto rantautuu myös tavallisiin yleisopetuksen luokkiin. Alle on koottu muutama aiheeseen liittyvä usein kuultu kysymys tai huoli sekä niihin vastaukset.

Luokkaani tuli oppilas valmistavalta luokalta. Hänellä oli hyvä todistus valmistavasta opetuksesta ja opettaja vielä kehui siirtopalaverissa taitavaksi. Tosiasiassa oppilas ei pärjää yleisopetuksen tahdissa juuri missään oppiaineessa ilman tukea ja suomen kielen taidot ovat todella heikot. Miten tämä on mahdollista? Miten korjaan tilanteen?

Hämmennys on ymmärrettävää. Suomessa on totuttu siihen, että jokseenkin kaikki oppilaat voi asettaa osaamisensa puolesta samalle janelle, tarvitsee vain etsiä janelta sopiva kohta. Valmistavalta luokalta tulevalle oppilaalla voi olla paljonkin samoja taitoja kuin suomalaisen varhaiskasvatuksen ja koulujärjestelmän läpikäyneillä ikätovereillaan, tai voi olla, että hänellä ei ole korkeasta iästäkään huolimatta edes perustaitoja kattavasti olemassa. Helsingissä kaikki kieltä taitamattomat lapset ja nuoret sijoitetaan ensin tasan yhdeksi kalenterivuodeksi valmistavalle luokalle, jonka jälkeen he siirtyvät tavalliseen yleisopetukseen lähikouluunsa korkeintaan yhtä vuosiluokkaa ikätasoaan alemmalle luokkasteelle.

On selvää, että yhdessä kalenterivuodessa ei opeteta kaikkea sitä, mitä yleisopetuksen opetussuunnitelmassa on kunkin ikäisen lapsen tai nuoren kohdalle ehtinyt kertyä. Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma keskittyy kielen oppimiseen ja perusvälinetaitojen kehittämiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa suomen kielen ja

matematiikan intensiivistä opiskelemista. Muut aineet otetaan osaksi opetusta mahdollisuuksien ja kulloisenkin oppilaan tarpeiden mukaan.

Vaikka oppilaalla ennestään taitoja olisikin, niiden esille tuominen voi olla hyvin hankalaa, jos kieli puuttuu. Jokainen oppii kieltä omassa tahdissaan. Tutkitusti uuden kielen oppiminen sille tasolle, että sillä voi täysipainoisesti esimerkiksi opiskella, kestää noin kolmesta viiteen, joidenkin tulkintojen mukaan jopa seitsemän vuotta. Valmistavan vuoden aikana tavoitetaso onkin pakko olla paljon matalampi. Haetaan kielitaidon tasoa, jolla pystyy selviytymään tutuimmista arkisista kielenkäyttötilanteista. Sitä tavoitetta vasten oppilas myös arvioidaan valmistavan opetuksen päätteeksi.

Alaluokkien ensimmäisten vuosien aikana Suomeen tulleelle lapselle tämä taso voi hyvinkin riittää suhteelliseen kivuttomaan yleisopetukseen siirtymiseen. Mitä vanhempi lapsi tai nuori on, sitä haastavammaksi muodostuu siirtymä valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen.

Opettajalle tämä asettaa suuren haasteen: Miten huomioin ja pidän mukana oppilaan, jonka taitotaso poikkeaa suuresti muusta ryhmästä, ja jonka kanssa ei käytännössä ole vielä yhteistä kieltäkään?

Ensinnäkin, opettajan on aluksi vain hyväksyttävä puutteet oppilaan taidoissa. Mahdollisesti täysin toisenlaisesta kulttuurista tai hyvin rikkonaisella koulunkäyntihistorialla tulevaa oppilasta on turha yrittää saada heti hyvälle

osaamisen tasolle.

Voisi olla houkuttelevaa sijoittaa luku- ja kirjoitustaidoton oppilas muiden lukemaan opettelevien pariin alkuopetukseen iästä riippumatta. Taidothan ovat täysin vastaavat! Opettajan on kuitenkin hyvä tiedostaa, että esimerkiksi perheterapeutti Päivi Korkealan mukaan tutkimukset osoittavat, että lapsen tai nuoren kokonaisvaltaiselle kehitymiselle on oleellista saada opiskella mahdollisimman omanikäisten lasten tai nuorten seurassa.

Toiseksi, on osattava priorisoida. Mitkä ovat ne kaikista keskeisimmät perustaidot, jotka oppilaan pitäisi peruskoulun loputtua osata ja miten ne voitaisiin kunkin oppilaan kohdalla saavuttaa? Onko oleellista osata tiettyjä vuosilukuja ulkoa tai ymmärtää täydellisesti sähköoppia vai ovatko perustaidot kuitenkin jotain aivan muuta?

Jos vain suinkin mahdollista, on hyvä käydä keskustelua oppilaan taidoista ja etenemisestä myös oppilaan oman äidinkielen opettajan kanssa. (Ja joissain tapauksissa myös patistella vanhempia laittamaan lapsensa oman äidinkielen tunneille. Niillä on suuri merkitys myös vieraan kielen oppimisen tukena, vaikka vanhemmilla on monesti päinvastainen mielikuva.) Vertaamalla oppilaan menestymistä suomenkielisissä ja oman äidinkielen opintoissa, hahmottuu paremmin kuva siitä, mikä oppilaan todellinen osaamistaso on. Heikko kielitaito nimittäin johtaa helposti kahdenlaisiin väärintulkintoihin. Pahatkin oppimisvaikeudet saatetaan kuitata pelkästään kielitaidon puutteista johtuviksi. Toisaalta oppilas saattaa jämähtää alisuoriutujaksi, kun vaikeus ilmaista itseään vieraalla kielellä

tulkitaan yleiseksi taidottomuudeksi eikä hänelle tulla edes tarjonneeksi tarpeeksi oikeanlaisia haasteita.

Täytyy muistaa, että kielitaitohan kehittyy koko ajan, ja muu tausta on vain lähtökohta. Tutkimuksissa on todettu, että perusasioihin kun nolla paneutumalla ja mm. käsitteitä ja kussakin oppiaineessa käytettyä sille luonteenomaista kieltä oppilaille avaamalla aivan kaikkien oppijoiden oppimistulokset parantuvat. Myös uusi opetussuunnitelma kääntää entistä tiukemmin katseen opetettavista yksityiskohdista kohti yksittäistä oppijaa ja hänen henkilökohtaista kehitystään. Saman kriittisen pedagogisen harkinnan ansaitsee siis tietysti aivan jokainen oppilas.

Koulussamme on valmistavan opetuksen ryhmä ja joka vuosi sieltä tulee oppilaita minunkin tunneilleni. Omassa ryhmässäni on jo muutenkin tekemistä. Miksi toinen opettaja saa kuormittaa minua vielä lisää sysäämällä omat oppilaansa muiden hoitettaviksi?

Jo valmistavan opetuksen opetussuunnitelma velvoittaa integroimaan oppilaita tavallisiin yleisopetuksen ryhmiin. Usein aloitetaan taitoja taideaineista, joissa kielitaidon vaatimus ei ole niin kova. Toisaalta myös valmistavan opetuksen tuntimäärät yli 10-vuotiaiden oppilaiden kohdalla pakottavat integrointeihin. Opetussuunnitelma määrittää valmistavan opetuksen vähimmäismääräksi 6 - 10-vuotiailla 900 tuntia ja sitä vanhemmilla 1000 tuntia. Kun Helsingin kaupunki on määrittänyt valmistavan opetuksen annettavaksi kokonaisuudessaan yhden kalenterivuoden aikana, se tarkoittaa 24:ää ja 26:tta

vuosiviikkotuntia opetusta lukuvuoden kuluessa. Valmistavan opetuksen opettajan opetusvelvollisuus on 24 tuntia, joten isommille oppilaille on löydettävä lisätunteja oman opettajan työjärjestyksen ulkopuolelta.

Valmistavan opetuksen ryhmät ovat hyvin heterogeenisiä, ja vaatii niin valmistavan opettajalta kuin koko häntä ympäröivältä kouluyhteisöltä paljon, että yksittäinen oppilas saa kaiken mahdollisen hyödyn irti vuodestaan valmistavassa opetuksessa. On ensiarvoisen tärkeää, että oppilas pääsee mahdollisimman pian myös tavallisen yleisopetuksen ryhmän tunneille mukaan.

Integrointien kautta oppilaalla on parempi mahdollisuus tutustua suomenkielisiin oppilaisiin sekä omakohtaisesti nähdä, mikä häntä odottaa valmistavan opetuksen jälkeen. Valmistavassa opetuksessa edetään välttämättömydestä hitaasti ja kieleen keskittyen. Jos oppilas ei olisi päässyt muuhun opetukseen vuotensa aikana, hänellä olisi auttamatta vääristynyt kuva sekä suomalaisesta koulusta että häntä odottavasta vaatimustasosta, ja siirtymä yleisopetukseen olisi musertava.

Kannattaa kuitenkin muistaa, että valmistavasta opetuksesta integroitava oppilas on integrointitunneilla ensisijaisesti kuulostelemassa suomen kieltä ja eri ryhmien ja työtilojen työtapoja. Tavoitteet integroinnille määritetään yhdessä valmistavan opetuksen opettajan ja vastaanottavan luokan- tai aineenopettajan kanssa. Tarkoitus voi vain hyvin harvoissa erityistapauksissa olla oppilaan taitojen saaminen hyvälle kasin arvosanan tasolle – oppilas on silloin luultavasti jo siirtymässä pois valmistavasta opetuksesta ja lisäksi opinnoissaan erittäin, jopa

poikkeuksellisen hyvin menestyvä. Kaikki tiedot ja taidot, joita oppilas pystyy integrointitunneilta poimimaan ovat tärkeitä, mutta oleellista on saada olla mukana.

Tärkeintä on hyvä, avoin yhteistyö opettajien välillä. Kaikki tieto, mitä vastaanottava opettaja voi integroitavasta oppilaasta, hänen taitotasostaan ja käytöksestään omilla tunteillaan valmistavan opetuksen opettajalle antaa, auttaa oppilaan kokonaistilanteen hahmottamisessa ja tarkoituksenmukaisen opetuksen järjestämisessä. Hyvin toimiva opettajien välinen yhteistyö kertoo myös oppilaalle, että koulu on turvallinen paikka ja hän oppilaana arvokas. Se on oppilaan tulevan koulupolun ja kotoutumisen kannalta merkittävää.

Mitä järkeä on käyttää aikaa ja resurssia oppilaisiin, joiden perheet ovat itse tieteen tahtoon tänne tulleet vaikka lapselle selvästi olisi ollut parempi saada opiskella omalla kielellä tutussa ympäristössä? Eivät kaikki ole edes sota-alueilta ja osa jopa lähetetään takaisin, vaikka opetus on jo alkanut. Heihin käytetty raha on heitetty täysin hukkaan.

Kun uusi perhe saapuu Suomeen, perheen koululäiset lapset pyritään saamaan kouluun mahdollisimman pian. Tätä edellyttää jo Suomen perustuslaki. Helsingissä lapsi saattaa aloittaa opiskelun valmistavassa luokassa jo vastaanottokeskuksessa asuessaan. Lapset ovat tässä suhteessa etuoikeutetussa asemassa: he pääsevät aloittamaan kotoutumisen ja saavat kiinni arjen rutiineista monesti paljon ennen vanhem-

piaan, jotka odottavat päätöstä turvapaikasta tai oleskeluluvasta.

Tilanne ei ole mutkaton. Perhe saattaa saada kielteisen päätöksen ja joutua poistumaan maasta tai myönteisen päätöksen saatuaan muuttaa kauaksikin ensimmäisestä sijoituspaikastaan. Opettajasta tämä on turhauttavaa. Tehty työ tuntuu valuvan hukkaan, kun lapsi palaakin kotimaahansa tai aloittaa alusta toisessa luokassa. HUSissa toimiva perheterapeutti Päivi Korkeala kuitenkin lohduttaa, että näin ei suinkaan välttämättä ole. Yksittäisen lapsen kannalta se, että hän saa viettää päivänsä turvallisessa ja ennakoitavassa ympäristössä, on elintärkeää. Samassa yhteydessä Korkeala muistuttaa, että jopa traumatisoituneelle lapselle tervehtymiselle tärkeintä on hyvä perusarki.

Opettajina emme voi valita oppilaitamme. Suomi ei myöskään valtiona voi määrätä, kuka tänne saa yrittää hakeutua. Valtio voi vaikuttaa ainoastaan siihen, millaisilla perusteilla ja ehdoilla se sallii muualta tulevien jäävän. Toisaalta ei kukaan ole myöskään voinut valita sitä, mihin maahan tai millaiseen perheeseen syntyy. Harva kieltäisi itseltään mahdollisuuden tavoitella parempaa elämää.

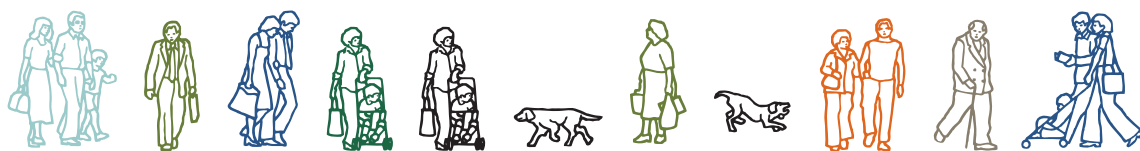
Opettajilla ja koululaitoksella on tilaisuus vaikuttaa siihen, miten tänne kotoudutaan ja millaisena koetaan mahdollisuus osallistua tähän yhteiskuntaan täysipainoisena jäsenenä. Moni perhe kaipaa huomattavan paljon apua suomalaisen näkökulmasta arakisissakin asioissa joko kielitaidottomuuden tai kulttuurintuntemuksen puutteiden takia. Ne perheet, jotka vain suinkin pystyvät kommunikoimaan opettajan kanssa jollakin yhteisellä kielellä, saattavat ha-

kea opettajasta voimakkaastikin tukea omaan arkeensa.

HOAY onkin valmistavan luokan opettajien kokemuksiä kuultuaan esittänyt, että kouluihin saataisiin myös sosiaalitoimen työntekijä auttamaan apua tarvitsevia perheitä. Koulu on osoittautunut monelle perheelle luontevaksi ja ilmeisen luotettavana koetuksi paikaksi, joten sitä kautta perheet olisi hyvä tavoittaa. OA1 puolestaan korostaa omassa Kotoutumiskompassissaan, että koulutus on parasta kotouttamispolitiikkaa.

Ovat perheet tulleet tänne mistä syystä tahansa ja on heidän tuleva kohtalonsa mikä tahansa, opetusta järjestetään siis lain mukaisesti. Ei lie myöskään syytä olla käyttämättä tilaisuutta saada ainakin lapsiperheiden kotoutuminen hyvään alkuun heti ensimmäisestä mahdollisesta tilaisuudesta. Tällöin maahanmuuttajalla on todellinen mahdollisuus muuttua kuluerästä tuotteliaaksi veronmaksajaksi.

Opetan valmistavaa luokkaa. Ryhmään tulee oppilaita tipotellen pitkin vuotta, oppilaat ovat taustoiltaan ja taitotasoltaan kaikkea maan ja taivaan väliltä sekä tietysti monen ikäisiä. Oppilaat kulkevat kouluun pitkien matkojen päästä ja katoavat kuin tuhka tuuleen valmistavan vuoden päättyessä lähikouluun siirtyessään. Ainoa pysyvä asia tuntuu olevan, että ryhmä on oman kokemukseni mukaan liian suuri ja oma riittämättömyyden tunne on valtava. Teen töitä usein iltamyöhään. Aika opetustuntien ulkopuolella kuluu oppimateriaalin tekemiseen, erilaisissa sidosryh-

mäpalavereissa ja oppilaiden asioita selvitellessä. Tuntuu, että kohta en enää jaksaa.

On totta, että valmistavassa opetuksessa on monenlaisia haasteita ja opettajaa kuormittavia tekijöitä. Moni valmistavan opetuksen opettaja tekee töitä ilman kollegiaalista tukea muilta valmistavan opettajilta, sillä opetusryhmät on ripoteltu ympäri kaupunkia niin, että usein koulussa on vain yksi valmistavan opetuksen ryhmä. Ryhmät elävät koko ajan, jatkuvasti pitää sekä ryhmäyttää että eriyttää ja sopia uusista järjestelyistä niin koulun sisällä kuin ulkopuolella. Lisäksi vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö vaatii vähimmilläänkin useita tapaamisia vuoden kuluessa. Valmista opetusmateriaalia on suhteellisen niukalti saatavilla eikä kahta samanlaista vuotta ole (eihän ole kahta samanlaista kulkutakaan!), joten on turha haaveilla tekevänsä kerralla hyvän opetuspaketin tulevaan käyttöön. Onneksi materiaalia toki kertyy talteen opettajan sitä tehtyä.

Työnantajamme määrittää työmme reunaehdot. Oppilaat sijoitetaan ryhmiin sen mukaan, mistä tilaa opetusviraston listojen mukaan löytyy. Opetushallituksen suositus valmistavan opetuksen ryhmäkoosta on 8-10 oppilasta kuitenkin niin, että jokaisella oppilaalla olisi mahdollista saavuttaa opetussuunnitelmassa mainitut tavoitteet ja sisällöt. Suosituksen yhteydessä todetaan, että kunnat saavat itse päättää ryhmän koosta mm. oppilaiden ikäjakautumaa, taustaa ja opettajan kokemuksen mukaan. Helsingissä syksyllä 2015 ryhmien vetokykyä kerrottiin lasketun sekä 12:n että 15:n oppilaan ryhmäkoon mukaan. Onneksi uusia ryhmiäkin pystyttiin pe-

rustamaan niin, ettei tilanne ole kaikissa ryhmissä aivan niin lohduton. Monessa toki on.

Valmistavan opetuksen opettajan työaika on luokanopettajan opetusvelvollisuus eli 24 vuosiviikkotuntia. Tähän ja YT-aikaan pitäisi saada sovitettua tehtyä työ.

Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma on hyvin väljä. Siellä ei ole määritelty yksittäisiä asioita tai oppisisältöjä, jotka oppilaan tulisi valmistavan opetuksen päätteeksi osata. Kaikki lähtee mahdollisimman tehokkaasta kielen oppimisesta sekä suomalaisen koulukulttuurin omaksumisesta. Tässä on onneksi myös opettajan mahdollisuus rajata omaa työtään.

Kun ryhmä on kovin suuri ja heterogeeninen, tavoitetasoa on pakko laskea. Integroinnit tulevat kullannarvoisiksi niin oman ryhmän opetuksen mahdollistajina kuin oppilaan oppimisen tukena. On pakko hyväksyä se, että kaikkea ei voi opettaa. Joidenkin oppilaiden kohdalla aika ja resurssit eivät välttämättä riitä edes kaikkein välttämättömimmän omaksumiseen. Opettajan on tehtävä jatkuvaa, armotonta valintaa sen välillä, mikä on sillä hetkellä oleellista ja mikä vie oppilasta parhaiten eteenpäin. Kun työskentely on perusteltua ja johdonmukaista, se riittää. Taikatemppuihin ei kukaan pysty.

Lisäksi täytyy muistaa, että opettajan tehtävä on opettaa. Jos oppilas tarvitsee oppilashuollon palveluja tai koulun ulkopuolista tukea, opettajan tehtävä on laittaa asia oppilashuollon kautta vireille, mutta ei suinkaan toimia vaikkapa psykologina. Verkostotapaamisissa opettajan läsnäoloa usein toivotaan, mutta voi myös kysyä, kuinka välttämätöntä läsnäolo kulloinkin todellisuudessa on. Mikäli kuormitusta on jatku-

vasti liikaa, täytyy luonnollisesti olla yhteydessä omaan esimieheen ja tarvittaessa myös esimerkiksi luottamusmieheen.

HOAY tekee jatkuvasti töitä sen eteen, että helsinkiläisten opettajien työolot pysyisivät kohtuullisina ja oppilaat saisivat sitä kautta parasta mahdollista opetusta. Valmistava opetus on heikossa taloustilanteessa ja voimakkaasti kasvavan oppilasmäärän takia yksi tarkoin seurattavista alueista.

Lisätietoa aiheen ympäriltä:
OAJ:n Kotoutumiskompassi
www.maailmankoulu.fi
Suomen Pakolaisapu → kouluvierailut

Hannaleena Maarianvaara

Kysely on tekeillä. →

Jatka keskustelua aiheesta!

HOAY:n nettisivuilla

on avoinna kysely

maahanmuuttajataustaisten

oppilaiden opetuksesta.

Kyselyyn voivat vastata kaikki

helsinkiläisissä kouluissa

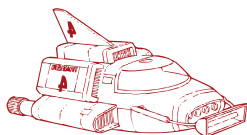
opettavat opettajat.

Päivän kuva

Miikka Paajanen

Pois mukavuusalueelta!

- Hei kaikki autotehtaan työntekijät. Olen teidän uusi **senior artistic and technical director** ja minut on palkattu tänne uudistamaan koko automallistonne, **nykyaikaistamaan** se vastaamaan tämän päivän ja huomisen, miksei ylihuomisenkin muuttuneita tarpeita. Nyt pannaan hihat heilumaan ja teemme auton, jollaisesta muut eivät ole vielä uneksineetkaan. Nyt tehdään suuri harppaus niin tekniikassa kuin **konseptiajattelussakin**.
- Tämäpä kuulostaa hyvältä. Automme ovat toki tähänkin asti olleet maailman parhaita, mutta haluamme tietenkin uudistua ja säilyttää asemamme näillä kilpailluilla markkinoilla. Millaisia ajatuksia teillä on mielessänne?
- Ensimmäiseksi huomioni kiinnittyy auton matkustamon järjestelyihin. Nykyinen järjestely on niin vanhanaikainen, ajalta hevonen ja rattaat. Kuljettaja istuu edessä ja matkustajat takana.
- Ja teidän mielestänne asian pitäisi olla päinvastoin?
- Päinvastoin, ratti pitää jatkossa sijoittaa keskelle autoa ja kaikki matkustajat sen ympärille. Sillä tavoin **jokainen voi osallistua ajamiseen**. Miksi muiden pitäisi alistua yhden mielivaltaan? Lisäksi pelkkänä matkustajana istuminen on passiivista, eikä johda mihinkään. Ratti keskelle autoa, niin **jokainen on oman ajamisensa subjekti**.
- Mielenkiintoinen ja raikas avaus, joskin se aiheuttaa joitain teknisiäkin haasteita. Turvavöiden kiinnityspisteet pitää miettiä uudelleen.
- Tekniset ongelmat voidaan aina ratkaista jos vain tahtoa löytyy. Pitää olla mieli avoimena ja osata **päästää irti vanhasta**. Sitä paitsi, turvavöistä on luovuttava. Henkilön sitominen hihnoilla paikalleen loukkaa yksilön vapautta toteuttaa itseään täysimittaisesti. Se saattaa jopa olla laitonta. Istuimia täytyy myös miettiä. Liian pitkään on istuttu penkeissä. Ne pitää varmaan korvata

- jollain muulla.
- Ovien sijoittamien voi myös olla haaste tällaisessa rakenteeltaan melko pyöreässä autossa. Samoin täytyy miettiä moottorin sijoittelua ja sitä, tuleeko autosta etu- vai takavetoinen.
 - Ensinnäkin, te ette selvästikään ole sisäistänyt sitä, että tässä ollaan soveltamassa **aivan uutta lähestymistapaa**. Autoa ikään kuin keksitään uudestaan. Menneisyyden tunkkainen painolasti on syytä karistaa harteilta. Tulkaa pois mukavuusalueeltanne ja haastakaa toinen toisenne. ja tietenkin itsenne. Mitään ovia autossa ei tarvita. **Avoimuus** on päivän sana. Moottori on mielestäni myös turha, koska se pakottaa kaikki etenemään samaa vauhtia. Yksilöllisen etenemisvauhdin mahdollisuus on taattava jokaiselle matkustajalle.
 - Mutta eihän ole mahdollista, että jokainen auton matkustaja etenee yksilöllistä nopeutta. Ehdotuksenne on aivan järjetön. Eihän se onnistu edes aika-avaruutta taivuttamalla.
 - Olen aistivinani täällä hieman **muutosvastarintaa**. Toisaalta se on aivan ymmärrettävää, jos ei ole kyennyt tekemään tarvittavaa paradigman muutosta. Jos ei ymmärrä nykyajan vaatimuksia, kannattaisi olla **ihän hiljaa**. Silloin ei paljasta omaa **rajoituneisuuttaan**. No niin, rientäkääpä siitä ketterästi toteuttamaan yhdessä suunnittelemaamme autoa.
 - Kiitos näistä viisaista neuvoista. Itse olen ollut alalla vasta viisitoista vuotta ja ymmärrän, että minulla on paljon opittavaa teiltä, joka olette selvästikin **kokenut suunnittelija**. Saanko kysyä, missä autotehtaassa työskentelitte aiemmin?
 - Voi **enhän minä ole aiemmin autoalalla työskennellyt**. Eihän minulla ole edes ajokorttia. Tätä ennen **työskentelin suunnittelijana ministeriössä koulutuksen erikoisosastolla**.

Ari-Matti

HOAY

valvoo jäsenten etuja monin tavoin

Edustavatko ammattijärjestöt taantumusta?

Ammattiyhdistyksen haasteena on tuoda keskusteluun rakentavia avauksia. Ainaisen vastustaminen kääntyy helposti heikentämään jäsenten edunvalvontaa. HOAY on perinteisesti toiminut vastuullisesti ja hyvässä yhteistyössä työnantajan ja muiden yhteistyökumppaneiden suuntaan. Tarvittaessa on otettu selkeästi kantaa mm. koulutuksen resurssien puolesta.

HOAYn näkökulmaa edunvalvontaan

Jo usean vuoden ajan HOAYn toimintasuunnitelmassa on yhtenä keskeisenä edunvalvonnan ja vaikuttamisen työkaluna nähty sosiaalisen pääoman lisääminen työnantajien ja henkilöstön välillä. Itse haluaisin lisätä tähän myös sosiaalisen pääoman rakentamisen oppilaiden, huoltajien ja koulua ympäröivän yhteisön kanssa.

Koulutus ja kasvatus ovat suurten muutosten edessä

HOAY kutsui marraskuun alussa opetuslautakunnan ja viraston johdon yhteiseen keskusteluun siitä, miten helsinkiläisten oppilaiden koulutus saadaan säilytettyä parhaalla mahdollisella tasolla käytettävissä olevin resurssein.

Ilmaisia työkaluja työhyvinvointiin

Muiden resurssien pienentyessä kannattaa miettiä sosiaalisen pääoman kasvattamista. Organisaatioiden korkea sosiaalinen pääoma on yhteydessä organisaation tuottavuuteen, tulok-

sellisuuteen ja hyvinvointiin. Lisäksi se on lähes "ilmaista". Ajatuksena oli käynnistää vuorovai-
kutteinen prosessi, jossa eri osapuolet toimivat
yhteisen päämäärän saavuttamiseksi.

Haasteita riittää

Tarkoituksena oli löytää yhteisiä konkreettisia
keinoja mm. seuraaviin haasteisiin:

- Digitalisaatio
- Opettajien ja oppilaiden hyvinvointi
- Lisääntynyt maahanmuutto
- Yhteisöllisyyden lisääminen koulun ja
ympäristön alueen välillä
- Syrjäytymisen ehkäisy
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus
- Osallisuuden lisääminen
- Mistä nuorille tilaa kuulua ja loistaa?

Seminaari oli onnistunut

Paasitornin seminaarin tunnelma oli innostunut.
Paikalla oli opetusviraston johdon ja HOAYn
hallituksen lisäksi opetuslautakunnan jäsenistä
Minerva Krohn (Vihr), Juha Leoni (Vas), Markku
Hannula (Vihr) sekä Ville Jalovaara (SDP).

Yhteinen päämäärä ja toiminnan vaikuttavuus

Kaikille yhteisiä keinoja ovat yhteisen päämää-
rän ja vision löytyminen. Viraston johto onkin
aloittanut strategiaproessin, johon henkilöstö
on voinut osallistua. On välttämätöntä tehdä
koulutyöstä vaikuttavaa ja muokata toimintata-
vat tukemaan tätä.

Ryhmätöinä löytyi valtavasti keinoja koulutuk-
sen tukemiseksi. Pitää vain päättää, kuka tekee
mitäkin. Tässä yksi luokittelu, miten lautakunta,
viraston johto ja HOAY voisivat vastata ideoiden
toteutuksesta.

Mitä lautakunta voisi tehdä?

Lautakunnan tehtävä on tuoda kuntalaisen nä-
kökulma opetustoimen hallintoon. Näkökulma
on strateginen, vaikka monet päätökset ovat
varsin yksityiskohtaisia. Ehkä näitä asioita voisi
toivoa lautakunnalta:

- Ilmaiset liput oppilasryhmille, koko kaupunki
oppimisympäristönä
- Yhteistyö sosiaali- ja nuorisotoimen kanssa
kotouttamisessa ja syrjäytymisen ehkäisyssä
ja riittävä positiivinen diskriminaatio
- Selkeä hallinto
- Aitoa kuulemista ja uusia ideoita
kouluverkkokeskusteluun huoltajien ja
henkilöstön sitouttamiseksi ja yhteistyön
tehostamiseksi

Valitettavasti hyvä idea ilmaisista lipuista ei va-
kuuttanut poliitikkoja. Kustannusten täytyy koh-
distua oikealle kustannuspaikalle kaupungin kir-
janpidossa: koulujen kulut koulujen budjetteihin.
Helsingin seudun liikenteen kuntayhtymään voi
kuitenkin yrittää vaikuttaa poliitikkojen kautta.

Mitä viraston johto voisi tehdä?

Virasto- ja osastopäälliköiden valta tuo vastuuta
ja mahdollisuuksia. Opettajien suurimpana toi-

Byrokratian karsiminen

Johtaminen mahdollistajana

Tukea kouluille

veena on hyvät puitteet kasvatus- ja koulutykselle. Vastuunkantajille riittääkin toiveita:

Yhteistyön lisääminen muiden toimijoiden kanssa

- Vapaaehtoistyön lisääminen koulussa, myös maahanmuuttajien hyödyntäminen
- Kotien ja huoltajien sitouttaminen ja yhteistyön tehostaminen

Johtaminen mahdollistajana

- Viestii opettajille työn arvostamisesta
- Hyviä johtajia tarvitaan. Yhteistoiminnallisuus tärkeää asiantuntijoiden johtamisessa!
- Rehtorien työnkuvan muuttaminen opettajien ja oppilaiden suuntaan
- Näillä resursseilla iso koko mahdollistaa erilaisia ratkaisuja ja joustavuutta

Byrokratian karsiminen

- Valtaa ja vastuuta kouluille, luottamus ja kannustus mukaan kehiin
- Kolmiportainen tuki on turhauttava byrokraattinen
- Turha työ pois

Tukea kouluille

- Opettajuuden vahvistaminen tarkoittaen mentorointia, vertaistukea, täydennyskoulutusta ja opettajien kollegiaalista tapaamista
- Positiivinen diskriminaatio
- Opetustilojen viihtyisyys ja monimuotoisuus

Käytännöt paremmiksi

Ammatillinen osaaminen

Oppilaan kohtaaminen

Mitä HOAY/opettajat voisivat tehdä?

Opettajuus on eettinen ammatti ja opettajat ovat hyvin sitoutuneita oppilaiden kasvatukseen ja opetukseen. Itseltäkin vaaditaan paljon:

Ammatillinen osaaminen

- Pelko pois – lupa onnistua ja töpeksiä
- Metataitojen opettamista ja epämukavuusalueella liikkumista
- Jokaiselle mahdollisuus tuoda jotain yhteisölle ja saada siltä jotain
- Oppilaiden omien vahvuuksien löytäminen ja tukeminen
- Eheän maailmankuvan rakentaminen ja luovuuden ruokkiminen

Käytännöt paremmiksi

- Vuosiluokat ylittävä vertaisoppiminen, vastuunkannon opettaminen
- Liikkuvat ryhmät ja kaikkien potentiaali käyttöön, isot oppilaat mukaan opettamaan.
- Pois luokahuoneista, tekemään muualle ja rikkomaan rakennetta (lukujärjestys)
- Yhteistyö koulussa ja kotien kanssa sekä paikallisen yhteisöllisyyden tukeminen: koulu on alueellinen toimintakeskus vrt. Amerikkalainen community.

Oppilaan kohtaaminen

- Innostus, sinnikkyys ja kannustaminen kasvattaa uskoa omiin kykyihin.
- Oppilaskeskeisyys – oppilaan edellytykset huomioon.
- Kukaan ei putoa – hyvä elämä kaikille.

Lupauksia

Sitoutumista voi mitata konkreettisilla tavoitteilla. Mitä kukin on valmis lupaamaan ja miten lupaukset toteuttamaan? Mihin sinun mielestäsi HOAYn ja opettajien pitäisi sitoutua? Miten me lisäämme luottamusta, sosiaalista pääomaa ja kaikkien meidän hyvinvointia?

Jukka Talvitie

PÄÄLUOTTAMUSMIES

Yhteiskuntasopimuksesta digiloikkaan

Tätä kirjoittaessani työmarkkinaosapuolet ovat hyväksyneet yhteiskuntasopimuksen. Nyt odotetaan Suomen hallituksen kantaa. Jos sopimus etenee, pakkolainsäädännön uhka väistyy. Tämä on tärkein ammattiyhdistyksen puolustettava asia.

Kivutta ei sopimus synny. Heikennyksiä sekä palkansaajien että työnantajien kannalta on luvassa. Kukkaro kevenee jokaisella. Erityisesti helsinkiläiselle veronmaksajalle ostovoiman kiristyminen tuo tuskaa. Asuminen täällä ei halpene tulevaisuudessakaan.

Työaikaan on odotettavissa pidennystä. Lähitulevaisuus näyttää, miten sitä opettajien osalta toteutetaan. Onneksi on vaihtoehtoja. Opettajan työn vetovoima on onnistuneen oppimisen edellytys. Jos työn edellytyksiä heikennetään, ei alakaan kiinnostu. Emme halua tilannetta, jossa opettajan koulutukseen pääsevät kaikki halukkaat.

Oppilaiden määrä kasvaa rivakasti Helsingissä. Opettajien määrä ei kuitenkaan kasva samassa tahdissa. Resurssiopettajia ei enää palkata, ryhmäkoot ovat kasvussa, joillakin opettajaryhmillä on työttömyyttä. Enää ei edes puhuta opettajista, kuin korkeintaan kuiskaten. Nyt puhutaan oppimisen tukemisesta.

Digiloikkaan ponnistettaessa oppiminen on keskiössä. Toivotaan, että siitä maailmasta löytyy

työkaluja oppimisen tehostumiseen ja syvenemiseen. Mielenkiintoisia ovat myös menetelmät, jotka tuottavat palavaa oppimisen halua. Lehtitietojen valossa tällaista näyttää tuottavan Pekka Peura ja maailman paras opettaja kisailija Maarit Rossi - matematiikan opettajia molemmat.

Julkiisuuden ulkopuolelle jäävät tuhannet muut oppimisen innostajat. Monet pedagogiset ainejärjestöt pitävät mielenkiintoisia menetelmiä ja opettajia esillä omilla kanavillaan. Kokemusten ja menetelmien vaihto ovatkin merkittävä elinikäisen oppimisen lähde.

Toimivia verkkoja, riittäviä koneita, hyviä sähköisiä oppimateriaaleja odotellessa saamme iloita ilmaisesta oppimisen edistäjästä: Opettajan lämminhenkisyys kasvattaa tuoreen tutkimuksen mukaan lasten oppimismotivaatiota.

Itä-Suomen yliopiston, Jyväskylän yliopiston ja Turun yliopiston meneillään olevassa Alkuportaatt-seurantatutkimuksessa on huomattu, että opettajan ja oppilaan vuorovaikutuksella on enemmän vaikutusta oppimistuloksiin kuin esimerkiksi opetuksen rakenteellisilla tekijöillä, kuten oppimateriaaleilla tai luokkakoolla. (HS 3.11.2015)

Digiloikan tavoitteet on asetettava oikeaan suhteeseen resursseihin nähden. Niitä ei vielä ole hurrattavaksi asti. Niinpä eteneminen on hidadista. Opetuslautakunta saa pohdittavakseen digitalisaation tavoitteet ja niiden edellyttämät resurssit. Katsotaan, mitä keinoja päättäjät niihin visioivat. Ammattijärjestömme on ollut tässä edelläkävijä: OAJ:n askelmerkit digiloikkaan selvitys on valmistunut syksyllä ja se on luettavissa jäsensivuilla.

Opettajat, oppimisen tukijat ja mahdollistajat, ovat kautta aikojen kehittäneet työtään. Korkea koulutus takaa sen, että oppilaan (siis oppijan) hyvinvointi ja oppiminen ovat jatkuvan pohdinnan aiheena jokaisessa opettajanhuoneessa. Helsingissä opetuksen voimavarat ovat edelleen melko hyvällä tolalla muuhun maahan verrattuna. Harmittavan paljon rahoista valuu kouluikiinteistöjen ylläpitoon vuokrien ja tukipalveluiden muodossa. Toivottavasti koulujen yhdistyminen, joistakin rakennuksista luopuminen ja tilojen tehostuva käyttö toisivat lisää rahaa siihen tärkeimpään: opetuksen järjestämiseen parhaan mahdollisen oppimisen saavuttamiseksi.

Jaana Alaja

ALUEASIAMIES OAJ-PKS
PÄÄLUOTTAMUSMIES,
JUKO RY

Opettaminen

– työ ja kutsumus

Opettaminen on vastuullista työtä ja monet sanovat kutsumukseksi. Oppilaiden ja opiskelijoiden kasvu ja oppiminen on isolta osalta opettajien käsissä. Oppilaiden iästä riippuen opettajien työn keskeinen tavoite on oppilaiden perustaitojen oppimisesta, turvallisuudesta, kasvatuksesta tai jatko-opintokelpoisuudesta huolehtiminen. Opettajilla itsellään on valtavasti työtään koskevia tavoitteita ja muilta tavoitteita tulee lisää. Vanhemmat ja ympäröivä yhteiskunta asettavat opettajan työlle tavoitteita. Nuorista toivotaan ainakin esiintymis-, digi-, tunne- ja laskutaitoisia, terveitä, liikunnallisia ja kansainvälisiä aikuisia, joiden harteille nostetaan Suomen menestyminen tulevina vuosikymmeninä.

Opettajat haluavat yleensä antaa kaikkensa oppilailleen ja ovat hyvin sitoutuneita työhönsä. Monelta suunnalta tulevien vaatimusten paino tuntuu, mutta vaativan työn tavoitteet on saavutettu hyvin. Suomalaiset opettajat ovat menestyneet työssään erinomaisesti, kuten tunnettua. Pentti Sydänmaalakka sanoo kirjassaan Älykäs itsensä johtaminen, että työn merkityksellisyyden tunteminen on tärkeää: "Oman työn tarkoituksen ja merkityksen oivaltaminen on ehkä tärkein ja vaikein asia ammatillisessa älykkyydessä. Ihminen, joka kokee oman työnsä kutsumuksena ja elämäntehtävänä on onnellinen ihminen." Työn merkityksellisyyden tajuamisessa on jotakin samaa, kuin siinä, mitä sanotaan kutsumukseksi.

Maailma on monimutkainen ja tavoitteet korkealla. Rajaamatta ja strukturoimatta työ ei suju. Tilanteet ovat lisäksi

kouluilla usein monitahoisia. On otettava huomioon ainakin oppilaan, vanhempien, opettajan, rehtorin ja yhteiskunnallinen näkökulma. Opettamista on tarkasteltava ammatillisesti työnä. Joskus on tehtävä työtä toisten asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi, toisinaan on itse arvioitava mikä on riittävästi. Viime ajat kouluilla on tehty opetussuunnitelmia ja opettajilla on hyvin tiedossaan, mihin opetuksen on sitouduttava. Työn kuormittavia tekijöitä kysellessä monet opettajat ovat maininneet kiireen lisäksi wilma-viestinnän ja oppilaiden vanhempien lisääntyneet toiveet ja vaatimukset. Työn hallinnan tunne on työn merkityksellisyyden tunteen ohella tärkeä. Opettajat ovat ammattitaitoisia ja hallitsevat työnsä. Ammatillisuus ei kuitenkaan sulje pois työhön sitoutumista ja työn kokemista kutsumuksena.

Pentti Sydänmaanlakka käyttää käsitettä ammatillinen älykkyys, jonka tunnusmerkkejä ovat, että työntekijä:

- pitää työstään, kokee työniloa ja osaa huolehtia omasta työmotivaatiostaan – jos se ei ole muuten mahdollista, hän on valmis vaihtamaan työpaikkaa
- osaa tasapainottaa työn ja muun elämän
- osaa soveltaa irrallaan olevaa sitoutumista työhönsä; töitä tehdessä on 100-prosenttisesti sitoutunut ja antaa työlle kaikkensa – kun lähtee töistä, osaa sulkea työpaikan oven myös henkisesti
- panostaa oman osaamisen kehittämiseen systemaattisesti ja jatkuvasti, on oivaltanut, että osaaminen on ainoa todellinen työsuhdeturva
- kokee työnsä kutsumukseksi ja elämän-tehtäväksi; oivaltaa työnsä liittyvän syvemmän merkityksen ja tarkoituksen

Tunnistatko sinä itsesi ammatillisen älykkyyden listasta? Pidä huolta itsestäsi.

Hyvää kevättä toivottaa,

Hanna Näremaa-Perälä
TyöSUOJELUVALTUUTETTU

Eläköön elämä ja työ

"Kaupungissa on yö,

en silti tähtiä nää

Ei tähdet tuhannet tuikikkaan

Ne taakse harmaiden harsojen jää..."

Kohti parempaa työhyvinvointia ja työkykyä

Helsingin kaupungilla on suomen suurimpana työnantajana ohjeistus monenlaisiin työelämän tilanteisiin. Tosin ohjeistuksista, periaatteista ja hyvistä käytännöistä ei aina olla tietoisia tai niitä ei noudateta. Työpaikalla työkykyyn liittyvien asioiden esille ottaminen ja niistä keskustelu koetaan monesti vaikeaksi ja kiusalliseksi. Työntekijällä on kuitenkin oikeus saada tarvittaessa tukea ja esimiehellä on oikeus ja velvollisuus puuttua työsuorituksen tai työkyvyn heikkenemiseen.

Työkyvyn perusta on työyhteisön toimivuudessa

Työhyvinvointiin tarvitaan työnantajan ja työntekijöiden yhteinen tahtotila luoda hyvä työpaikka ja edistää hyvää työelämää. Vain osa työkyvyn ongelmista johtuu pelkästään terveydentilasta. On arvioitu, että noin kolmannes sairauslomien taustalla olevista syistä johtuisi työpaikan toimintakulttuuriin liittyvistä tekijöistä. Selkeä johtaminen ja töiden järjestely, oikeudenmukaiset ja yhteiset pelisäännöt, luotettava ja avoin vuorovaikutus sekä mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön, voivat olla hyvän työkyvyn kannalta merkittävämpiä asioita kuin työntekijän terveys.

Varhainen työkyvyn tukeminen

Varhainen tuki on **työkyvyn heikkenemisen ennakointia ja kokonaisvaltaista työhyvinvoinnin edistämistä**. Varhaisella tuella vaikutetaan mm. sairauspoissaoloihin, varhaiseen eläköitymiseen, eläköitymisestä aiheutuvien kustannusten vähenemiseen ja tuotetun palvelun laatuun ja tuloksellisuuteen.

Työkyvyn heikkeneminen on osattava tunnistaa varhaisessa vaiheessa, jotta työssä suoriutumista voidaan tukea ja merkittävät työkykyongelmat estää. Mitä varhaisemmin työkyvyn heikkeneminen havaitaan, sitä yksinkertaisemmilla ja helpommilla toimenpiteillä työssä selviytymistä voidaan tukea. Kriisiytyneen, pitkään jatkuneen ongelmatilanteen selvittely sitoo kohtuuttomasti voimavaroja. Fiksua olisi arvioida tilannetta myös koko työyhteisön kannalta. Onnistunut tukiprosessi kunnioittaa yksilöä ja vahvistaa työyhteisöä.

Varhainen tuki -toimintamalli työvälineenä

Usein työtoveri on se, joka huomaa ensimmäisenä kollegansa käyttäytymisen ja työssä jaksamisen muutokset. Huolenaiheen voi ottaa puheeksi työtoverin kanssa ja tilanteesta voi puhua myös esimiehelle. Tämän jälkeen esimiehen tehtävä

on toimia tilanteen vaatimalla tavalla ja ottaa asia puheeksi kahden kesken. Suora ja avoin puhuminen tuottaa parhaan tuloksen. Vaikka lähiesimies on työhyvinvointiasioissa työyhteisön tärkein vaikuttaja, niin vastuu työyhteisön toimivuudesta on kaikilla työntekijöillä.

Esimiehen ja työntekijän neuvottelussa tulisi **keskittyä työkyvyn kannalta olennaisiin asioihin ja käsitellä vain niitä asioita, jotka vaikuttavat työn tekemiseen.** Työntekijä tarkastelee työkykyään oman selviytymisensä ja esimies työn perustehtävän näkökulmasta. Yhdessä jäsennetään millä työkyvyn osa-alueella ongelma on: Omissa voimavaroissa, ammatillisessa osaamisessa, työyhteisön toimivuudessa vaiko työoloissa?

Kun työkykyongelmasta on päästy yhteisymmärrykseen, kuvataan toivottu työkyky mahdollisimman konkreettisesti. Tämän jälkeen määritellään tarpeelliset muutokset ja mietitään minkä tulisi olla toisin. Pitäisikö töitä järjestää uudella tavalla ja työkuormaa helpottaa? Työkyvyn kehittämisen alkuun päästään helpoimmin valitsemalla jokin pieni, mutta tehokas toimenpide. Kun tarpeellisista kehittämistoimista on sovittu, tulisi toteutumista ja työkyvyn kehittymistä myös seurata ja arvioida. Apuna prosessissa voivat olla esim. työterveyshuolto, työsuojelun edustaja, työnohjaaja, työyhteisökonsultti, esimiehen esimies tai luottamusmies.

Kun varhainen tuki ja työpaikan omat toimet eivät riitä, tarvitaan lisää keinoja. Näitä voivat olla lääketieteellinen työkyvynarvio, kuntoutustarpeen arviointi tai jos edellä esitetystä ei ole apua, voi myös uudelleensijoitus tulla kyseeseen.

Lisätietoja

Varhainen tuki toimintamalli on kuvattu tarkemmin Varhainen tuki -toimintamalli- oppaassa. Mukana on taustatietoja työhyvinvoinnin osa-alueista ja kehittämiskeinoista, työkykyongelman jäsentämisen ja ratkaisemisen avuksi tarjottuja lomakkeita sekä esimerkkitapauksia toimintamallin käytöstä. Opas löytyy internetistä hakusanalla "varhainen tuki". Opas on luotu esimiesten avuksi tilanteisiin joissa työntekijällä ilmenee ensimmäisiä merkkejä työkyvyn heikkenemisestä. Ei ole kuitenkaan haitaksi vaikka työntekijöilläkin on tietoisuus asiasta.

Palveluverkkotarkastelujen myötä koulujen koot ovat kasvusuunnassa ja esimiesten haasteet työntekijöiden ongelmien havaitsemisessa kasvavat. Vaarana on että varhaisten tukitoimien sijaan, ensimmäisenä toimenpiteenä käytetään varoitusmenettelyä tai sen uhkaa. Työpaikan yhteistoiminta on uusien haasteiden edessä.

Timo Saarinen

Helsingin kaupunki,
opetusvirasto
TYÖSUOJELUVALTUUTETTU

e d u
n v a l
v o n t
a v a l
i o k u
n t a

Terveisiä edunvalvonta- valiokunnasta!

Syksyllä valittu HOAY:n hallitus järjestäytyi tammikuussa uuteen toimintakauteensa ja toiminta on lähtenyt vauhdilla liikkeelle.

Edunvalvontavaliokunta aloitti työnsä pienillä jäsenvaihdoksilla ja -lisäyksillä allekirjoittaneen toimiessa edelleen puheenjohtajana kuluvan kalenterivuoden ajan. Edunvalvonnan kannalta keskeisten asioiden käsittely ja edistäminen jatkuu kuitenkin edellisen vuoden työn pohjalta ja paljon onkin tapahtunut sitten viimeisen Rihvelin.

Viime keväästä alkaen työmarkkinakeskusjärjestöjen ja valtion hallituksen toimet kilpailukyyn edistämiseksi ovat saaneet paljon huomiota julkisuudessa. Valtion talouden ja työllisyyden kohentamiseen tähtäävien toimien seuraaminen ja arviointi on ollut myös HOAY:n toiminnan keskiössä. Tiedonkulkua ja ajantasainen tiedottaminen on osoittautunut tärkeäksi nopeastikin kehittyvissä tilanteissa. Tästä esimerkkinä viime syksyn työntekijäkeskusjärjestöjen mielenilmaukseen liittyvä tiedottaminen. Kaikkien OAJ:n jäsenten onkin hyvä tarkistaa yhteystietojensa ajantasaisuus OAJ:n jäsenrekisterissä.

Tätä kirjoitettaessa näyttää siltä, että kilpailukysopimus saadaan työmarkkinajärjestöjen toimesta syntymään. Myös valtion hallituksen toimet niin sanottujen pakkolakien osalta kehittävät tämän mukaan. HOAY seuraa tilannetta ja ottaa osaltaan kantaa esityksiin ja ratkaisuihin sekä tiedottaa mahdollisen ratkaisun vaikutuksista sopimusteksteihin, palkkaukseen ja työaikaan.

Yhdistyvät koulut ja opetusviraston aloittamat digitalisaatioon liittyvät pilottihankkeet ovat osa Helsingin koulukentässä tapahtuvaa

muutosta. Digitalisaation ympärillä on paljon positiivista hyrinää ja kokeiluissa onkin mahdollisuus uusien hyvien käytänteiden löytämiseen. Kokeiluihin on ilmoittautunut merkittävä määrä helsinkiläisiä kouluja. Toisaalta uudistuksissa on syytä edetä rauhassa ja toimintaa samanaikaisesti arvioiden sekä pedagogiikka edellä. Digitalisaation osalta laitteiston riittävyys, haltuunotto, opettajien täydennyskoulutus ja riittävä ATK-tuki ovat välttämättömiä tekijöitä. HOAY seuraa tilannetta ja mm. pilottihankkeiden osalta käydään jatkuvaa keskustelua opetusviraston johdon kanssa. Asiaa esiteltiin opetuspäällikkö Liisa Pohjolaisten ja digitalisaation kehittämispäällikkö Pasi Silanderin toimesta maaliskuun yhteysopettajaseminaarissa. Tarkempia tietoja esityksestä voit kysellä myös omalta yhteysopettajaltasi.

Yhdistyvien koulujen osalta hallinnon toiminta ja tehtävät, johtamisrakenteet ja tiedonkulkua on hyvä selvittää korostetun tarkasti koko henkilöstölle. Koulujen yhdistyessä ja opetuksen muuttuessa yhä monimuotoisemmaksi vastuukysymyksiä ja lisätehtävien korvaamista on myös syytä tarkastella huolella. Teidän jäsenten antama palaute ja huomiot ovat HOAY:n hallitukselle ensisijaisen tärkeitä, jotta yhdistys voi tarvittaessa esittää näkemyksensä tilanteesta.

Opetussuunnitelmatyö on jo pitkällä ja viimeisiä pilkkuja asetetaan koulukohtaisin kirjauksiin. OPS-työn parissa on kulunut huomattava määrä aikaa ja tämä on luonnollisestikin tuntunut työmäärässä. Työskentelyyn käytetty aika on luonnollisestikin osin pois jostain muusta työstä. Koulutasolla on hyvä huolehtia työajan riittävyydestä ja tarkasteltava sitä edellisen valossa.

Uuden tuntijaon vaikutuksia työ- ja opetustuntimäärään eri opettajaryhmien osalta ei vielä kokonaan pystytä arvioimaan varsinkaan valinnaisten aineiden osalta. Näissä aineissa muodostetaan ryhmiä ensi syksystä portaittain alkaen uusilla periaatteilla ja kurssisisällöillä. Mahdollisia opetushenkilöstön työmäärään kohdistuvia muutoksia on tarkasteltava työllisyyden ja työssä jaksamisen näkökulmasta työnantajan kanssa yhteistoiminnallisesti.

Opetusalan taloudellisten resurssien niukuuden ja leikkausten vaikutusten mantraa on toistettu edellisissä Rihveleissäkin. Talouden tila ja leikkaukset on kuitenkin tiedostettava ja resurssien riittävyttä seurattava sekä pohdittava keinoja miten arjen työ on mielekästä niukoin resurssein. HOAY ei ole myöskään hyväksynyt Helsingin kaupungin päätöstä uusien opettajien palkkaamista vasta ensimmäisestä VESOsta alkaen.

Lukioiden osalta muutos näyttää myös olevan vakiintunut tila. Kaupungin lukioiden talousperusteiden muuttaminen vaikuttaa joidenkin lukioiden rahoitukseen merkittävästikin. HOAY jätti talousperusteiden uudistamiseen liittyen kannanoton opetuslautakunnalle ja opetusviraston johdolle helmikuussa. Myös opetusministerin esittämät lukioiden valinnaisuuden lisäämiskokeilut voivat vaikuttaa helsinkiläisessä lukiokentässä.

OAJ:n Joku Roti! -kampanjaa esitellään tarkemmin yhdistyksen kevätkokouksen yhteydessä. Olkaa rohkeasti yhteydessä luottamusmiehiin ja hallituksen jäseniin!

Kohti kevättä ja kesää mennään!
Iloa ja aurinkoa arkeen toivottaen

Tuomo Laakso

EDUNVALVONTAVALIOKUNNAN PUHEENJOHTAJA
tuomo.laakso@heryk.fi

Vaikuttamista, vastuuta ja virkistäytymistä

j ä r
j e s
t ö v
a l i
o k u
n t a

Elämme tällä hetkellä suurten muutosten aikaa koko yhteiskunnassa, niin myös koulutuksen kentällä. Tämä aika luo haasteita, vaatimuksia ja tuo meille jokaiselle henkilökohtaisia muutosvaatimuksia ja uhrauksia. Paineitten alla elämisestä on tullut arkipäivää. Emme tiedä sataprosenttisesti, mitä tulevaisuus tuo ja miten kaikki vaikuttaa kaikkeen. Mutta on hyvä muistaa, että muutos on myös mahdollisuus.

Näitten haasteitten keskel-
lä, on hyvä tiedostaa, että
meille kaikille jaksaminen
ja hyvinvointi on tärkeä
asia. Siksi haluamme am-
mattiyhdistyshallituksena
palvella ja tukea kaikkia jä-
seniämme entistä tehokkaammin niin edunval-
vonta-, järjestö-, kulttuuri- kuin virkistäytymis-
asioissa. Järjestövaliokunnan tehtäviin kuuluu
koulutustilaisuuksien sekä erilaisten hyvinvoin-
tia, virkistystä ja mielihyvää tuottavien tilai-
suuksien järjestäminen. Otamme mielellämme
vastaan jäseniemme ehdotuksia ja mielipiteitä
erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien järjestä-
mistä varten.

Tämäkin vuosi aloitettiin perinteisellä halli-
tuksen seminaarilla, jossa luotiin suuntaviivoja
ja näkemyksiä tulevan vuoden toimintaan. Ajan-
kohtaisia sanoja/teemoja, jotka tällä hetkellä
pyörivät kaikkien huulilla ovat "digitalisaatio,
ilmiöoppiminen, yhteisöllisyys, yhdessä teke-
minen/oppiminen". Tämä kaikki sisältyy uuteen
opetussuunnitelmaan, joka otetaan tulevana
syksynä portaittain käyttöön vuoteen 2019
mennessä.

Kouluissa toimivat yhteysopettajat ovat
HOAY:n toiminnan kannalta ensiarvoisen tärkei-

tä. Nämä aktiiviset henkilöt osallistuvat myös jokavuotisiin koulutusseminaareihin vaihtaakseen kuulumisia edunvalvonnan tärkeältä kentältä. Kevään koulutusseminaarin teemana on "Haasteellinen vuosi 2016". Siellä edellä mainitut ajankohtaiset asiat olivat seminaarin ohjelmassa. Erityisen tärkeä osa päiviä ovat yhteysopettajien keskustelut, joihin hallitus, pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut sekä yksityiskoulujen luottamusmiesten yhteyshenkilö on etukäteen pohtinut vastauksia. Vastauksia haetaan myös oman luottamusmiesten kanssa pidettyjen yhteisten keskustelujen kautta. Hallituksen jäsenet ovat aktiivisesti mukana näissä keskustelutilaisuuksissa.

Yksi kevään tärkeimpiä tilaisuuksia on myös yhteistyöseminaari opetusviraston johdon, opetuslautakunnan, koulunjohdollisen jaoksen ja HOAY:n hallituksen kanssa huhtikuussa. Aiheena seminaarissa on koulujen hallinnon virtaviivaistaminen. Tämä viime vuonna aloitettu tiivis yhteistyö jatkuu myös tänä keväänä.

Kevään kulttuuri- ja liikuntatarjonta HOAY:n jäsenille ja ei-jäsenille on jälleen kerran runsasta. Tyhjä tuoli täyttyvät edelleen ennätystahtiin: teatteria, oopperaa, musikaaleja, liikuntatapahtumia, kevyttä musiikkia ja matkoja vastapainona arjiselle aherrukselle.

Taloudellinen tilanne ei ole paljonkaan muuttunut viime vuodesta. Säästökuuri ja leikkaukset jatkuvat. Vaikutuksia voi vain arvella.

Tällä hetkellä valtakunnallisesti ajankohtaisin ja tärkein asia on yhteiskuntasopimus. Tässä sopimuksessa päätetään melkein jokaisen suomalaisen etuihin liittyvistä asioista kuten palkoista, työehdoista, sopimusoikeudesta, julkisten menojen leikkauksista ja veroista. Jos tätä sopimusta ei saada aikaan, voi hallitus päättää sopimisesta lakiteitse. Tällöin voimaan tulevat ns. pakkolait, jotka heikentävät merkittävästi palkansaajien työehtoja. Tällaista tilannetta tuskin kukaan meistä haluaa. Sopimusta siis odotellen!

Tärkeätä on huomioida, että reilun vuoden päässä hämmöittää tulevat kuntavaalit. Jo nyt täytyy aloittaa pohdinta, miten voisimme saada mahdollisimman paljon koulutuksen ammatilaisia noiden päättäjien joukkoon ja samalla saamaan vaikutusmahdollisuuksia päätöksentekoon. Valoa näkyviin tunnelin päähän!

Aurinkoisin ajatuksin ja mukavaa kevättä toivottaen,

Maritta Virtanen

JÄRJESTÖVALIOKUNNAN PUHEENJOHTAJA

Pääkaupunkiseudun opettaja

1. Pääkaupunkiseudun opettaja,
maksaa yhä pientä kaksiotaan.
Kun kollegansa Kainuussa,
on vapaa talon veloista.
Vantaa, Espoo sekä Helsinki,
maksaa eläminen hirveesti.
Vaan kollegansa Lapissa
on uuden auton ratissa.

Kerto:

(Mut) saan kehittää saan,
tehdä monta HOJKSiaa!
Digiloikka, ilmiö, Suomi nousuun.
Se on selviö.

2. On meillä paljon kouluja,
toki iso osa homeessa.
Myös Pääkaupunkiseudulla,
yskii, yskii opettaja.
Vois toki muuttaa muualle,
ehkä Itä-Suomen suunnalle.
Mut kuka sitten opettaa?
Helsingissä mua tarvitaan.

☞ Kerto

Sami Nurminen lauloi OAJ-PKS
-aluepuheenvuoronsa OAJ:n
syysvaltuustossa 2015 ja uusi esityksensä
yleisön pyynnöstä kevään 2016
yhteysopettajaseminaarissa.

KUVA: SALLA IIVANAINEN

Sanoittanut ja sovittanut
J. Karjalaisen lauluun
Sami Nurminen,
oaj-valtuutettu ja luottamusmies

Ilmianna yhteysopettajasi!

Yhteysopettajat ovat yhtä elintärkeitä HOAY:n toiminnalle kuin verenkierto on ihmiselle.

HOAY haluaa muistaa hyvää työtä tekeviä yhteysopettajiaan, ja julistaa

kisan lukuvuoden 2015-2016

yhteysopettajasta!

Onko juuri teidän koulullanne

yhteysopettaja, joka ansaitsee tulla palkituksi? Ilmiantakaa yhteysopettajanne meille, jos hän on tarmokas tiedonlevittäjä, yhteistyökykyinen, sitoutunut yhdistyksen tavoitteisiin, antaa positiivisen kuvan yhdistyksen toiminnasta ja huolehtii hyvin myös uusien jäsenten rekrytoinnista.

Tehkää ilmoitus ehdokkaastanne lukuvuoden yhteysopettajaksi 1.5.2016 mennessä. Ohjeet ja linkki löytyvät yhdistyksen nettisivuilta.

Vuoden yhteysopettajaksi valittu henkilö julkistetaan syksyn 2016 yhteysopettajapäivillä 29.10.2016. **Voittaja palkitaan avec lipuilla valitsemaansa Tyhjen tuolien tapahtumaan. Yhdistys tarjoaa myös kakkukahvit voittajan ilmoittaneiden opettajien koululla.**

Vuoden yhteysopettaja 2016 – kisa

- Ilmoitettavan yhteysopettajan nimi ja koulu
- Ilmoittajien nimet ja koulu
- Miten ilmoittamanne yhteysopettaja tiedottaa HOAY:n toiminnasta koulullaan?
- Miten hän tuo yhdistystä esille koulunsa arjessa?
- Millä kaikilla tavoin ilmoittamanne yhteysopettaja huolehtii yhdistyksen jäsenistä koulullaan?
- Kuvailkaa halutessanne lisäksi vapaasti, miksi juuri ilmoittamanne opettaja tulisi valita vuoden 2016 yhteysopettajaksi.

Kevätkokous 2016

Helsingin opettajien ammattiyhdistys ry:n sääntömääräinen kevätkokous pidetään tiistaina 26.4.2015 alkaen klo 18.00

Paikka: Akavatalon Erkkä-kokoustila, Kellosilta 7, Pasila.

Kahvitarjoilu alkaa klo 17.30.

Kokouksessa päätetään seuraavat sääntöjen 14 §:n määäämät asiat:

I KOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN

- 1 Valitaan kokoukselle puheenjohtaja ja sihteeri.
- 2 Valitaan pöytäkirjan tarkastajat ja ääntenlaskijat.
- 3 Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.
- 4 Vahvistetaan kokouksen työjärjestys.

II VARSINAISET KOKOUSASIAT

- 5 Käsitellään hallituksen laatima kertomus edellisen vuoden toiminnasta.
- 6 Esitetään yhdistyksen tilit edelliseltä kalenterivuodelta ja tilintarkastajien lausunto sekä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä.
- 7 Joku roti!-kampanjan esittely
8. Kokouksen päättäminen.

TERVETULOA!

Helsingin opettajien ammattiyhdistys ry:n hallitus

Mikä saa lehmänkin lentämään?

Meditatiivista
värittämistä
opettajille.

Merja Honkkila

Emme lopeta leikkimistä sen
johdosta, että vanhenemme --
vanhenemme, koska lopetamme
leikkimisen.

Herbert Spencer

Tietämättömyys
ei ole ikinä
auttanut ketään.

Karl Marx

Mystistä ei ole se,
miten maailma on,
vaan se että se on.

Ludwig Wittgenstein

Kieli on Olemisen talo.
Siinä kodissa ihminen oleskelee.
Ne, jotka ajattelevat
ja jotka luovat sanoillaan,
ovat tämän kodin suojelijoita.

Martin Heidegger

Ihminen ei ole kone ... joka voidaan
panna tekemään juuri sille
määrättyä työtä, vaan puu, jonka
tarvitsee kasvaa ja varttua joka
puolelle niiden sisäisten voimien
suunnan mukaan, jotka tekevät sen
eläväksi olennoiksi.

John Stuart Mill

Ovi onneen aukeaa
ulospäin.

Sören Kierkegaard

Maailma on kuin lauta
jossa on reikiä, ja nelikulmaiset
ihmiset ovat joutuneet
pyöreisiin reikiin ja pyöreät
nelikulmaisiin.

George Berkeley

Rakastakaa lapsia,
edistäkää heidän leikkejään,
huvituksiaan ja rakastettavia
vaistojaan.

Jean-Jacques Rousseau

Nuoriso potee koti-ikävää
tulevaisuuteen.

Jean-Paul Sartre

ISSN 0786-6828

9 770786 682004 >